

Nina Kelahaara

KOIRAPUISTOJEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA TYRNÄVÄN KUNNALLE

KOIRAPUISTOJEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA TYRNÄVÄN KUNNALLE

Nina Kelahaara
Opinnäytetyö
Kevät 2012
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma, vihertuotannon suuntautumisvaihtoehto

---

Tekijä: Nina Kelahaara

Opinnäytetyön nimi: Koirapuistojen kehittämissuunnitelma Tyrnävän kunnalle

Työn ohjaaja: Pirjo Siipola

Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Kevät 2012

Sivumäärä: 50 + 18 liitesivua

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää koirapuistojen tarve sekä niiden mahdolliset sijainnit Tyrnävän Murrossa, Kirkonkylällä ja Temmeksellä. Koska Tyrnävällä ei ole tällä hetkellä koirapuistoa, työn tilaaja Tyrnävän kunta teetti opinnäytetyönä kokonaisvaltaisen selvityksen mahdollisen koirapuiston rakentamisesta kuntaan.

Kunnan asukkaita osallistettiin koirapuistojen tarpeen, varustelutason sekä sijaintien kartoitus- ja suunnittelutyössä. Osallistavan suunnittelun tiedonhankintamenetelmänä käytettiin kontrolloitua ja informoitua kyselyä sekä siihen liitettyä karttatyöskentelyä. Asukkaiden ehdottamiin sijainteihin tutustuminen sekä kohteiden arviointi toteutettiin maastokäynneillä.

Työn ensisijainen tavoite oli osoittaa koirapuistokäyttöön soveltuvat alueet ja arvioida puistojen tarvetta sekä mahdollisia käyttäjämääriä maaseutumaisessa kunnassa. Sijaintien arvioinnissa huomioitiin myös mahdolliset koiraharrastusalueiksi soveltuvat kohteet, mutta pääpaino työssä oli koirapuistoissa. Lisäksi tavoitteena oli laatia eri varustelutasoisista puistoista esimerkinomaiset yleissuunnitelmat kustannusarvioineen.

Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi kirjallinen raportti tuloksista sekä kaksi esimerkinomaista yleissuunnitelmaa kustannusarvioineen kahdesta eritasoisesta koirapuistosta.

Opinnäytetyö antaa Tyrnävän kunnalle perustiedot koirapuiston suunnitteluun ja rakentamiseen. Kunnan asukkaat on osallistettu suunnitteluun ja ehdotettujen sijaintien soveltuvuus on arvioitu sekä koirapuisto- että koiraharrastuskäytön kannalta. Opinnäytetyö tarjoaa pohjan koirapuistohankkeen mahdollisille jatkotoimenpiteille Tyrnävän kunnassa.

Asiasanat: Koirapuisto, koira-aitaus, osallistava suunnittelu, yhteissuunnittelu, Tyrnävä

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Landscape Planning, Landscape Horticulture and Technology

Author: Nina Kelahaara

Title of thesis: Development plan of dog parks for Tyrnävä

Supervisor: Pirjo Siipola

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2012

Number of pages: 50 + 18

The purpose of the thesis was to determine the need and the locations for possible dog parks in Tyrnävä's Murto, Kirkonkylä and Temmes. There are no dog parks in Tyrnävä at the moment. Therefore the subscriber of the thesis, the municipality of Tyrnävä, commissioned to make an overall survey of dog parks in the area.

The inhabitants of Tyrnävä were able to participate in the process when establishing the need, the equipment and the locations for the possible dog parks. The method of the participatory planning was a controlled and informed questionnaire study with map working. All the locations suggested by the inhabitants were explored and evaluated in the field.

The primary goal of the thesis was to indicate the areas suitable for dog parks, and to estimate the need and the extent of the use of these parks in a rural municipality. Also the possible areas for wider dog activity were taken into account when evaluating the areas, but the main focus was dog parks. Furthermore, the goal was to prepare general plans with different kinds of equipment and cost estimates.

The outcomes of the thesis were a report of the results, two model general plans with cost estimates and instructions of the maintenance for a dog park.

This thesis provides the subscriber basic information on how to plan and build a dog park. The inhabitants of Tyrnävä were involved in planning and the suggested locations were evaluated for both dog park and dog activity use. This thesis forms a basis for further actions on the dog park project in the municipality of Tyrnävä.

Keywords: dog park, off-leash park, dog area, participatory planning, Tyrnävä

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 AINEISTO JA MENETELMÄT	9
3 KOHDEALUEEN ESITTELY	10
4 KOIRAPUISTON TARPEESEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ	11
4.1 Koirapuiston käyttäjämäärän arviointi	11
4.2 Koiran ulkoiluttaminen harrastuksena	11
4.3 Koiran ulkoiluttamiseen liittyvä lainsäädäntö	12
4.4 Koirapuistojen merkitys sosiaalisina kohtaamispaikkoina	13
5 OSALLISTAVA KOIRAPUISTOSUUNNITTELU	14
5.1 Osallistava suunnittelu ja menetelmien valinta	14
5.1.1 Kysely	14
5.1.2 Karttatyöskentely	15
5.2 Osallistavan suunnittelun valmistelu	15
5.2.1 Yleisötilaisuudet sekä kyselylomakkeen laadinta	15
5.2.2 Maastokierrokset	16
5.3 Osallistavan suunnittelun toteutus	16
6 KYSELYN TULOKSET	18
6.1 Suljetut kysymykset	18
6.2 Avoimet kysymykset	20
6.3 Muita kommentteja koirapuistoon liittyen	21
6.4 Ehdotetut sijainnit koirapuistolle	21
7 SIJAJINTIEN ARVIOINTI KRITTEERIEN AVULLA	23
7.1 Kriteeritaulukon tarkoitus	23

7.2 Arviointikriteerit	24
7.3 Tulokset	25
7.3.1 Kirkonkylä	25
7.3.2 Murto	27
7.3.3 Temmes	28
8 KOIRAPUISTON RAKENTAMINEN VOIMAJOHTOJEN LÄHEISYYTEEN	30
8.1 Yleistä voimajohtoalueista	30
8.1.1 Fingrid Oyj	30
8.1.2 Voimajohdot ja niiden kunnossapito	30
8.1.3 Johtoalueiden hyödyntäminen	31
8.2 Koirapuisto Simontaipaleen ja Lukkarinvainion voimajohtoalueille	31
9 KOIRAPUISTON OMINAISUUDET	34
9.1 Koko, sijainti sekä maasto	34
9.2 Varustelutaso	36
9.2.1 Aidat ja portit	36
9.2.2 Roska-astiat	38
9.2.3 Valaistus	38
9.2.4 Muut varusteet	38
10 TYRNÄVÄN KOIRAPUISTOSUUNNITELMAT	40
10.1 Kaksiosainen koirapuisto	40
10.2 Yksiosainen koirapuisto	41
10.3 Muita huomioita	42
11 KOIRAPUISTON YLLÄPITO	43
12 JOHTOPÄÄTÖKSET	45
13 POHDINTA	47
LÄHTEET	49
LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Koirille tarkoitettuja jaloittelualueita on kolmea eri tyyppiä: koira-aitauksia, koirapuistoja sekä koirametsiä. Koira-aitaus on puistosta aidalla rajattu puistonosa. Koirapuistoiksi taas kutsutaan kokonaan koirien käyttöön varattuja aidattuja puisto- tai luonnonalueita. Laajin koirille tarkoitettu alue on koirametsä. (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26.) Aidatuille ulkoilutusalueille on kuitenkin yhteistä se, että ne ovat kokonaan vain koirien käyttöön tarkoitettuja alueita, joissa omistajat voivat ulkoiluttaa koiriaan irti.

Järjestyslaissa sen sijaan puhutaan kiinnipitovelvollisuuden yhteydessä aidatusta jaloittelualueesta. Yleisestä suomalaisesta asiasanastosta (YSA) löytyy asiasana jaloittelutarhat, jonka rinnakaistermejä ovat muun muassa aitaukset ja laitumet. Kunnat käyttävät aidatuista koiranulkoilutusalueista niin koira-aitaus kuin koirapuisto -nimitystäkin, mutta koira-aitaus vaikuttaisi olevan hieman virallisempi nimitys. Yleisin nimitys aidatulle koiranulkoilutusalueelle on kuitenkin arkikielessä koirapuisto. Tässä opinnäytetyössä käytetään termiä koirapuisto. Koiraharrastusalueella tarkoitetaan tässä työssä laajempaa aluetta, johon voidaan keskittää erilaisia koirapalveluja, kuten koulutuskenttiä sekä koirapuistoja.

Tyrnävällä ei ole tällä hetkellä koirapuistoa, joten idea sen rakentamisesta lähti alun perin liikkeelle kuntalaisaloitteesta. Työn toimeksiantaja Tyrnävän kunta päätti teettää opinnäytetyönä selvityksen mahdollisen puiston rakentamisesta kuntaan. Selvitys käsitti tilaajan toimesta kolme asemakaavoitettua kyläkeskusta: Kirkonkylä, Murto ja Temmes. Opinnäytetyön ohjausryhmään kutsuttiin edustajia alueiden kyläyhdistyksistä sekä kunnassa aktiivisesti toimivasta Tyrnävän koiraharrastajat ry:stä.

Myös kunnan asukkaat osallistettiin koirapuiston suunnittelutyöhön. Koirapuistojen tarvetta, varustelutasoja sekä mahdollisia sijainteja kartoitettiin yleisötilaisuuksien ja kyselylomakkeiden avulla. Kaikille avoimet tilaisuudet pidettiin Murrossa, Kirkonkylällä sekä Temmeksellä. Kyselyä ei ollut suunnattu vain koiranomistajille, vaan sen avulla selvitettiin myös muiden kuntalaisten mielipiteitä koirapuistoista. Opinnäytetyön näkökulma on kuitenkin ensisijaisesti tyrnäväläisessä koiranomistajassa. Asukkaiden ehdottamiin sijainteihin tutustuttiin ja niiden soveltuvuutta

koirapuistokäyttöön arvioitiin maastokäyntien avulla.

Idea koiraharrastusalueiden sijaintien kartoitukseen tuli vasta jälkikäteen, kun kyselyt ja maastokäynnit oli jo suoritettu. Näin ollen niitä ei ole huomioitu kyselylomakkeissa. Sijaintien arviointia varten luotiin kuitenkin kriteeritaulukko, jossa jokaisen kohteen soveltuvuutta tarkasteltiin lähemmin niin koirapuiston kuin koiraharrastusalueenkin näkökulmasta. Pääpaino opinnäytetyössä on kuitenkin koirapuistoissa.

Opinnäytetyön ohjausryhmään kuuluivat Tyrnävän kunnan tekninen johtaja Matti Mannonen sekä aluearkkitehti Marja Kuisma. Lisäksi mukaan kutsuttiin Katja Pirkola Tyrnävän koiraharrastajat ry:stä, Anu Koskimaa Murron kylätoimikunnasta sekä Jukka Tuuri Temmeksen kyläyhdistyksestä. Työn ohjaavana opettajana toimi Oulun seudun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan yksikön yliopettaja Pirjo Siipola.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

Opinnäytetyössä osallistettiin Tyrnävän kunnan asukkaita koirapuistosuunnitteluun. Osallistavan suunnittelun tiedonhankintamenetelminä käytettiin yleisötilaisuuksissa tehtyä kontrolloitua kyselyä sekä siihen liitettyä karttatyöskentelyä. Kysely oli puolistrukturoitu sisältäen niin avoimia kuin suljettujakin kysymyksiä. Tulosten analysoinnissa käytettiin Microsoft Excel-ohjelmaa. Karttatyöskentelystä saatuja tuloksia arvioitiin maastokäyntien sekä kriteeritaulukon avulla.

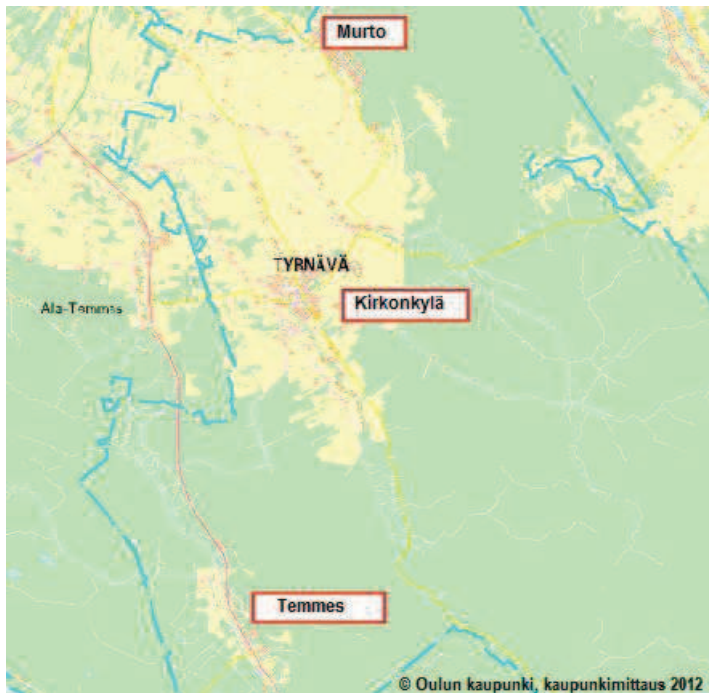
Opinnäytetyössä perehdyttiin koiran ulkoiluttamisen lainsäädäntöön, koira-aitauksista tehtyihin selvityksiin ja muihin tutkimuksiin sekä aihetta koskeviin opinnäytetöihin. Lisäksi työssä tarkasteltiin kaupunkien laatimia erilaisia koirapuisto- sekä kehittämissuunnitelmia. Tietoa saatiin myös artikkeleista ja oppaista sekä Fingrid Oyj:lle tehdystä lausuntopyyntöstä.

Opinnäytetyössä hyödynnettiin erilaisia kartta-aineistoja kuten ilmakuvia, kiinteistökarttoja sekä yleis- ja asemakaavoja. Suullista tietoa saatiin ohjausryhmän kokouksista sekä puhelinhaastatteluista.

3 KOHDEALUEEN ESITTELY

Tyrnävä on maaseutumainen noin 6 400 asukkaan kunta Pohjois-Pohjanmaalla. Tyrnävän rajanaapureita ovat Muhos, Kempele, Liminka sekä Oulu. Asemakaavoitettuja alueita kunnassa ovat Kirkonkylä, Murto ja Temmes. Murto sijaitsee Tyrnävän ja Kempeleen rajalla noin kymmenen kilometrin päässä Kirkonkylältä. Nykyään Tyrnävän kuntaan kuuluvalla Temmekselle on matkaa Kirkonkylältä noin viisitoista kilometriä. (Kuvio 1.) Kunnan väestöstä noin 46 % asuu Kirkonkylällä, 25 % Murrossa ja 11 % Temmeksellä. Asuntokuntia on Kirkonkylällä 680, Murrossa 269 ja Temmeksellä 175. (Tyrnävän kunnan kiinteistörekisteri 2011.)

Tyrnävällä toimii aktiivinen koiraharrastajien yhdistys nimeltä Tyrnävän koiraharrastajat ry, joka tarjoaa jäsenilleen agility-, tottelevaisuus- sekä näyttelytottumuskoulutusta. Yhdistys on perustettu vuonna 2006 ja sillä on jäseniä reilu kolmekymmentä. Kesäisin koulutuksia pidetään Tyrnävän Jokisillan koulun kentällä. Viime talvena yhdistyksen koulutuspaikkana toimi Suomen siemenperunakeskuksen kasvihuone Tyrnävällä, mutta tänä vuonna yhdistyksen jäsenet harjoittelevat talvikauden ajan Oulun Koirakerhon hallilla Oulun Kaukovainiolla. (Pirkola 31.8.2011, keskustelu.)

KUVIO 1. Kohdealueiden sijainti (Oulun seudun karttapalvelu 27.3.2012)

4 KOIRAPUISTON TARPEESEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

4.1 Koirapuiston käyttäjämäärän arviointi

Koiranpuiston tarpeen selvittämisessä lähdetään ennen kaikkea liikkeelle koirien määrästä ja puiston mahdollisesta käyttöasteesta. Selvää on, että puiston tarve ja käyttäjämäärät poikkeavat suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä. Näin ollen on aina arvioitava paikkakohtaisesti, minkä verran puistoa mahdollisesti käytetään ja kuinka kannattavaa sen rakentaminen yleensäkin on. Lisäksi on huomioitava, että kaikki koiranomistajat eivät välttämättä edes käyttäisi puistoa, vaikka sellainen olisikin kunnassa.

Ennen vuotta 2007 puhdasrotuisten koiranpentujen rekisteröintien määrä ei ollut koskaan ylittänyt 50 000 kappaleen rajaa vuodessa. Nyt kyseinen raja on kuitenkin ylittynyt jo viitenä vuonna peräkkäin. Suomessa onkin tällä hetkellä enemmän rotukoiria kuin koskaan ennen. (Eerola 2012, 10.) Kaiken kaikkiaan Suomessa arvioidaan olevan noin 600 000 koiraa, joista puhdasrotuisten osuus on noin 450 000. Suomen Kennelliiton arvion mukaan joka viidennessä perheessä on koira. (Suomen Kennelliitto 2012, hakupäivä 1.2.2012.)

Paikallisella tasolla koirien tarkempi lukumäärä voidaan saada tietoon koiraveron kautta. Ongelma tässä laskentatavassa voi kuitenkin olla, ettei jokaisesta koirasta välttämättä tehdä koiraveron edellyttämää ilmoitusta. Kaikissa kunnissa ei myöskään peritä koiraveroa, vaan sen suorittamisesta kunnassa päättää kunnanvaltuusto.

Tyrnävän kunta ei peri koiraveroa mutta koirien määrää voidaan arvioida Suomen Kennelliiton asettaman arvion mukaan. Vaikka laskentatapa on suuntaa-antava, voidaan sitä käyttää apuna arvioitaessa mahdollisen koirapuiston käyttäjämäärää Tyrnävän kunnassa.

4.2 Koiran ulkoiluttaminen harrastuksena

Vuonna 2011 julkaistiin työraportti Metsäntutkimuslaitoksen toteuttamasta seurantalutkimuksesta ”luonnon virkistyskäytön valtakunnallinen inventointi”. Tutkimuksessa

tarkastellaan luonnon virkistyskäytön kysyntää sekä suomalaisten ulkoilun tilaa ja muutoksia. Tutkimuksessa selvitettiin muun muassa väestön arkiulkoilutottumuksia. Arkiulkoilulla tarkoitetaan tavanomaisia ja melko säännöllisesti ympäri vuoden tapahtuvia ulkoiluharrastuksia, joita tehdään kodin läheisillä luontoalueilla. Tutkimuksen mukaan suosituin arkiurheilumuoto väestön keskuudessa on kuntokävely/kävelylenkkeily, mutta vuodessa kertyvien *harrastuskertojen määrää* tarkasteltaessa koiran ulkoiluttaminen on ylivoimaisesti suurin ulkoilumuoto. (Sievänen & Neuvonen 2011, 41.) Kun otetaan huomioon kaikki ulkoiluharrastukset lähiluonnossa kokonaisuudessaan, koiran ulkoiluttaminen on toiseksi suosituin harrastus kävelylenkkeilyn jälkeen (sama, 63).

Koiranulkoiluttajat ovat tutkimuksen mukaan lähiulkoilualueiden ahkerin käyttäjäryhmä, kun tarkastellaan kertyviä harrastuskertoja vuodessa. Sinänsä tutkimustulos ei yllätä, koska sisällä elävää ns. sisäkoiraa ulkoilutetaan useitakin kertoja päivässä säästä riippumatta. Kävelylenkkeilijä ei välttämättä lähde lumituiskussa tai kaatosateessa ulkoilemaan, toisin kuin koiranomistaja. Koiran ulkoiluttaminen ei myöskään katso vuodenaikaa, kuten esimerkiksi suosittu hiitoharrastus. On siis varsin perusteltua ottaa huomioon niin koirien kuin koiranomistajienkin tarpeet lähialueiden aktiivisina käyttäjinä erityisesti jo kaavoitusvaiheessa.

4.3 Koiran ulkoiluttamiseen liittyvä lainsäädäntö

Laki asettaa tiettyjä vaatimuksia koiranpidolle ja etenkin koiran ulkoiluttamiselle. Järjestyslain pykälä koirakurista velvoittaa, että koira on pidettävä kytkettynä taajamassa. Koira ei saa päästää kytkemättömänä kuntopolulle tai muulle sen kaltaiselle juoksuradalle, eikä koira saa viedä lainkaan yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, toriaikana torille, yleiseen käyttöön kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle, jollei se ole erikseen sallittu. Lisäksi on huolehdittava, ettei koiran uloste jää ympäristöön hoidetulla alueella taajamassa. (Järjestyslaki 612/2003 4:14.1 §.) Myös jätelain roskaamiskielto säättää, ettei ympäristöön saa jättää roskaa tai likaa niin, että siitä aiheutuu epäsiisteyttä, maiseman rumentumista tai viihtyisyyden vähentymistä (Jätelaki 1072/1993 4:19 1 §).

Koiran kiinnipitovelvollisuus taajamassa ei koske palvelutehtävissä olevaa koira. Kiinnipitovelvollisuus ei myöskään koske suljettua pihaa, koirien harjoituspaikkaa eikä erityisesti osoitettua aidattua jaloittelualuetta, mutta näissäkin paikoissa koiran tulee aina olla omistajansa

valvonnassa. (Järjestyslaki 612/2003 4:14.1 §.) Tämä tarkoittaa, ettei koira saa koskaan jättää ilman valvontaa esimerkiksi koirapuistoon.

Metsästyslain pykälä koiran kiinnipitovelvollisuudesta velvoittaa, että koira tulee pitää kytkettynä tai välittömästi kytkettävissä 1.3.–19.8. välisenä aikana, lukuun ottamatta palvelutehtävissä olevaa tai alle viiden kuukauden ikäistä koira (Metsästyslaki 615/1993 8:51 1 §). Lisäksi koira ei saa ilman maanomistajan lupaa pitää irti toisen alueella (Metsästyslaki 615/1993 8:53 1 §). Rikoslain luku 44 käsittelee terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia rikoksia. Lain pykälän 15 mukaan ihmisille vaarallista eläintä ei saa jättää asianmukaisesti vartioimatta. (Rikoslaki 44:15 1 §.)

Koiran vapaana ulkoiluttaminen on varsin tarkasti laissa säädelty. Taajamissa koira ei lain mukaan saa laskea vapaaksi lainkaan ja taajaman ulkopuolellakin irtipidolle on omat rajoituksensa. Koiranulkoiluttajat ovat kuitenkin Metsäntutkimuslaitoksen toteuttaman tutkimuksen mukaan aktiivisin lähiulkoilualueiden käyttäjäryhmä. Koirapuistot antavat näin ollen koiranomistajille luvallisen ja ennen kaikkea turvallisen mahdollisuuden koiran irtipidolle taajamissa.

4.4 Koirapuistojen merkitys sosiaalisina kohtaamispaikkoina

Opinnäytetyössä Byggnade av hundpark tehtiin kysely koirapuiston käyttäjille. 51,4 % vastaajista kertoi puistoon tulon syyksi sen, että oma koira saa puistossa mahdollisuuden tavata ja leikkiä muiden koirien kanssa. Koiranomistajilta kysyttiin myös tapaavatko he tuttaviaan tai ystäviään koirapuistossa, mihin 60,7 % vastaajista vastasi kyllä. (Degerlund 2002, 16–17.)

Koirapuistot toimivat niin koirien kuin koiranomistajienkin kohtaamispaikkoina. Koirapuistoihin on helppo sopia tapaamisia tuttujen koirakavereiden kanssa, koska puistot sijaitsevat yleensä asutusalueiden läheisyydessä ja niissä omistajat voivat turvallisesti laskea koiransa irti leikkimään. Koirapuistoilla on näin ollen suuri sosiaalinen merkitys niin ihmisille kuin koirillekin.

5 OSALLISTAVA KOIRAPUISTOSUUNNITTELU

5.1 Osallistava suunnittelu ja menetelmien valinta

Osallistava suunnittelu on vuorovaikutuksellista suunnittelua alueen asukkaiden, maanomistajien, yrittäjien sekä kunnan viranomaisten kesken. Osallistavalla suunnittelulla saadaan arvokasta tietoa ja ennen kaikkea erilaisia näkökulmia alueiden suunnitteluun. Tämän opinnäytetyön yksi tärkeä osa-alue oli asukkaiden osallistaminen koirapuiston suunnitteluun. Osallistavan suunnittelun tiedonhankintamenetelminä käytettiin yleisötilaisuuksissa kyselylomaketta sekä siihen liitettyä karttatyöskentelyä. Kyselytutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa koirapuiston tarvetta, varustelutasoa sekä mahdollisia sijaintia Tyrnävän kunnassa.

5.1.1 Kysely

Kyselyssä tarkastellaan eri muuttujien välisiä suhteita sekä ryhmitellään ja luokitellaan saatuja vastauksia. Kysely on yleinen aineiston hankintatapa, kun halutaan saada tietoa esimerkiksi tosiasioista, toiminnasta, käyttäytymisestä, asenteista, käsityksistä ja mielipiteistä. Kyselyn muotoja ovat postikysely sekä kontrolloitu kysely. Kontrolloitu kysely voidaan toteuttaa informoituna, jolloin kyselyn laatija on läsnä, tai henkilökohtaisesti tarkastettuna, jolloin kyselyn laatija joko vie tai noutaa kyselyn vastaajalta. (Asukaskeskeisiä suunnittelumenetelmiä kylien kehittämiseen 2004, 23.)

Kyselylomake voi sisältää sekä suljettuja että avoimia kysymyksiä. Suljetut kysymykset sisältävät valmiit vastausvaihtoehdot, jotka voivat olla monivalintakysymyksiä tai asteikkoihin perustuvia. Avoimissa kysymyksissä vastaajalla on mahdollisuus muotoilla vastauksensa itse. Niin sanottu puolistrukturoitu kysely tarkoittaa näiden kahden välimuotoa. (sama.)

Kysely on tehokas sekä suhteellisen nopea tapa saada tietoa suureltakin joukolta samanaikaisesti. Menetelmänä se on demokraattinen sekä yhdenmukainen kaikille vastaajille. Kyselyn heikkous on kuitenkin siinä, ettei kysymysten mahdollisia epäkohtia voi enää jälkikäteen muuttaa tai parannella. Ongelmana voi myös olla saatavan informaation pinnallisuus tai puutteellisesti täytetyt lomakkeet. (Asukaskeskeisiä suunnittelumenetelmiä kylien kehittämiseen

2004, 27.)

5.1.2 Karttatyöskentely

Karttatyöskentelyssä valmiille karttapohjalle merkitään erilaisin viivoin tai symbolein ennalta määritellyjä asioita. Menetelmä on apuna esimerkiksi erilaisten toiminnallisten alueiden, reitistöjen tai yksittäisten kohteiden tai paikkojen kartoittamisessa. Kartalle on helppo kirjata asioita ja sen avulla voidaan hyödyntää asukkaiden tietämystä alueesta. Lisäksi se on nopeasti toteutettavissa. Työskentelyn heikkouksia ovat esimerkiksi merkintöjen tulkinnanvaraisuus eli kartalle tehtyjen rajoitusten tai kohdepisteiden epätarkkuus, kartan epäselvyys tai puutteet selitteiden ja kommenttien kirjaamisessa. (Asukaskeskeisiä suunnittelumenetelmiä kylien kehittämiseen 2004, 32, 36.)

5.2 Osallistavan suunnittelun valmistelu

5.2.1 Yleisötilaisuudet sekä kyselylomakkeen laadinta

Koirapuistojen tarpeen ja sijainnin määrittelyssä keskityttiin Tyrnävän kolmeen asemakaavoitettuun kyläkeskukseen Murtoon, Kirkonkylään sekä Temmekseen. Yleisötilaisuuksia päätettiin pitää kolme, yksi jokaisessa kyläkeskuksessa. Näin tilaisuuksissa jaettava kysely saataisiin kohdistettua suoraan jokaisen tutkittavan alueen asukkaille. Tällä tavalla myös osallistumisaktiivisuutta saataisiin nostettua, koska omalla asuinalueella pidettävä tilaisuus olisi helpommin asukkaiden saavutettavissa.

Ensimmäinen yleisötilaisuus päätettiin pitää Murron koululla Murron kylätoimikunnan järjestämän kyläillan yhteydessä. Kirkonkylän tilaisuus suunniteltiin pidettäväksi Tyrnävän kunnantalolla Palkin kaavarungon suunnittelutilaisuuden ohessa. Kolmas tilaisuus, jonka oli tarkoitus keskittyä pelkästään tutkittavalle koirapuistoaiheelle, suunniteltiin pidettäväksi Temmeksen seurakuntatalolla. Yleisötilaisuuksista tiedottamisen hoiti Tyrnävän kunta Rantalakeus-lehden liitteenä jaettavassa kuntatiedotteessa. Lisäksi Tyrnävän koiraharrastajat ry tiedotti tilaisuuksista jäsenilleen mm. facebook-ryhmässään. Myös Murron kylätoimikunta informoi paikallisia asukkaita kyläillan yhteydessä esiteltävästä koirapuistoaiheesta Internet-sivuillaan.

Kyselytutkimus toteutettiin pääasiassa kontrolloituna ja informoituna kyselynä, joka sisälsi yhteensä viisi kysymystä, tutkittavan kyläkeskuksen opaskartan sekä osion, jossa vastaajat saivat kommentoida aihetta vapaasti. Kyselyn laadinnassa oli ehdottoman tärkeää, että lomake oli helposti ja nopeasti täytettävissä paikan päällä. Kyselyssä piti lisäksi huomioida, että osa koirapuistotilaisuuksista pidettiin muiden tilaisuuksien ohessa ja näin ollen vastaajissa tulisi olemaan niin koiranomistajia kuin koirattomiakin asukkaita. Nämä asiat huomioiden kysymyksistä tehtiin pääosin suljettuja. Edelleen vastaamisen helpottamiseksi käytettiin monivalintakysymyksiä asteikkoihin perustuvien sijaan. Monivalintakysymykset olivat pääosin kyllä/ei- vastauksia lukuun ottamatta kohtaa koirapuiston ominaisuuksista. (Liite 1.)

Kyselytutkimukseni kannalta oleellisin taustatieto oli omistaako vastaaja koiran vai ei. Kyselyssä selvitettiin kuitenkin koirattomienkin asukkaiden mielipiteitä ja näkemyksiä koirapuistoista, joten myös heidän vastauksensa olivat arvokkaita tutkimuksen kannalta.

5.2.2 Maastokierrokset

Kunkin kyläkeskuksen maastokierrokset suunniteltiin pidettäväksi aina jokaisen yleisötilaisuuden jälkeen. Kierroksille olivat tervetulleita ohjausryhmän sekä Tyrnävän koiraharrastajien jäsenet. Maastokierrosten tarkoituksena oli arvioida sekä valokuvata ehdotettuja sijainteja kiertämällä kaikki kohteet ryhmässä joko jalan tai autolla.

5.3 Osallistavan suunnittelun toteutus

Ensimmäinen koirapuistotilaisuus pidettiin suunnitellusti Murron koululla Murron kylätoimikunnan kyläillan yhteydessä 8.9.2011. Opinnäytetyö esiteltiin ja koirapuistoista kerrottiin lyhyesti, minkä jälkeen asukkaille jaettiin kyselylomakkeet. Muutama lomake palautettiin tyhjänä. Kyselyssä saatuihin koirapuistojen sijaintiehdotuksiin tutustuttiin maastokierroksella 15.9.2011.

Kirkonkylän koirapuistotilaisuus pidettiin niin ikään Palkin suunnittelutilaisuuden jälkeen 4.10.2011. Itse koirapuistotilaisuuteen saapui kuitenkin vain yksi henkilö, mutta kyselylomakkeet jaettiin myös Palkin tilaisuuden osallistujille, mikä nosti Kirkonkylän kyselyaineiston määrää. Tilaisuuden

jälkeen lomakkeita käytiin jakamassa myös Tyrnävän Jokisillan koulun kentällä olleille Tyrnävän koiraharrastajat ry:n jäsenille. Paikalla oli muutama jäsen koirineen. Kyselyihin vastattiin paikan päällä, joten täytetyt lomakkeet saatiin saman tien mukaan. Kirkonkylän maastokierros pidettiin 18.10.2011.

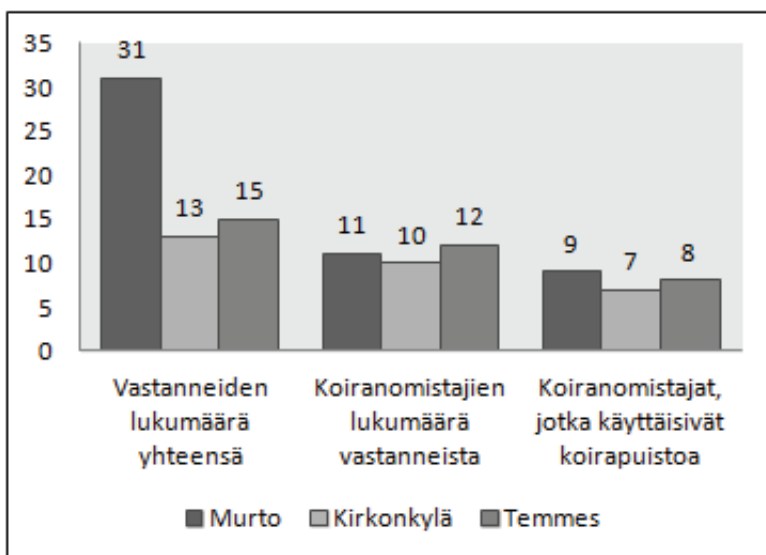
Viimeinen tilaisuus pidettiin Temmeksen seurakuntatalolla 31.10.2011. Temmeksen tilaisuuteen ei kuitenkaan tullut yhtään asukasta, joten kyselylomakkeet vietiin vielä samana iltana Temmeksen kirjastoon, jossa kirjastonhoitaja jakoi kiinnostuneille lomakkeita täytettäväksi. Täytetyt lomakkeet noudettiin kirjastolta seuraavalla viikolla ennen maastokierrosta, joka pidettiin 10.11.2011.

6 KYSELYN TULOKSET

Kyselylomakkeiden analysoinnissa vastaajat on jaettu kahteen pääryhmään: koiranomistajiin ja muihin vastaajiin eli asukkaisiin, jotka eivät omista koira. Tuloksia tarkastellaan niin kylittäin kuin kokonaisuutenakin.

6.1 Suljetut kysymykset

Kyselyihin vastasi yhteensä 59 asukasta, joista koiranomistajia oli 33. Kirkonkylän ja Temmeksen vastaajista suurin osa oli koiranomistajia. Murrossa koiranomistajien osuus kaikista vastaajista oli noin kolmannes. Suurin osa kaikista vastanneista koiranomistajista myös käyttäisi koirapuistoa, jos siihen olisi mahdollisuus. (Kuvio 2.) Temmeksen koiranomistajista yksi käyttäisi puistoa, jos siellä olisi agilityesteet ja yksi ei ollut vastannut kyseiseen kohtaan lainkaan. Myös Kirkonkylältä löytyi yksi ehkä – vastaus. Diagrammissa on huomioitu vain kyllä ja ei – vastaukset.

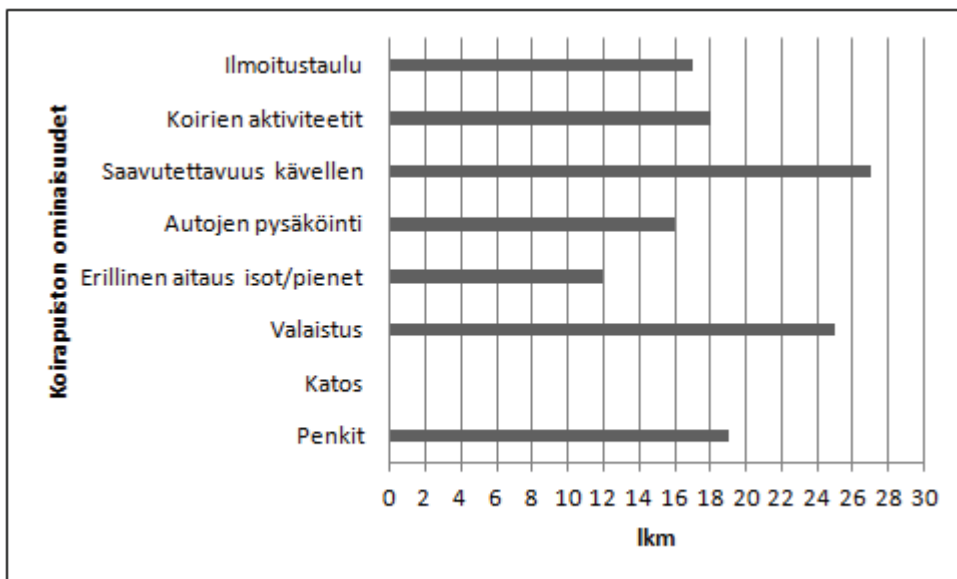

KUVIO 2. Kyselyn vastaajarakenne ja koirapuistoa mahdollisesti käyttävien osuus

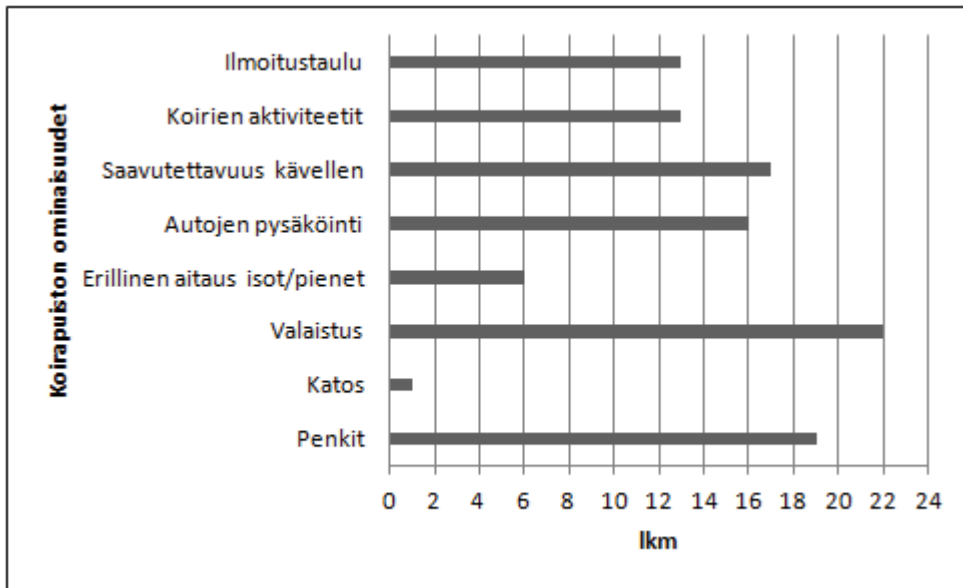
Kyselyssä kartoitettiin koirapuiston tunnettavuutta paikkana. Kaksi kolmesta koiranomistajasta vastasi joko käyneensä puistossa tai tietävänsä puiston merkityksen. Koirapuisto oli tuttu hieman alle puolelle muista vastaajista. (Liite 2.)

Kyselylomakkeessa selvitettiin myös, mitä ominaisuuksia sekä varusteita vastaajat pitivät tärkeinä koirapuistossa. Valmiita vastausvaihtoehtoja olivat penkit, katos, valaistus, erillinen aitaus isoille ja pienille koirille, autojen pysäköintimahdollisuus puiston yhteydessä, puiston saavutettavuus kävellen sekä erilaiset koirien aktiviteetit. Vastaajilla oli mahdollisuus mainita myös joku muu tärkeänä pitämänsä ominaisuus. Vastaajat saivat valita niin monta ominaisuutta kuin kokivat tarpeelliseksi.

Selkeästi tärkeimmät ominaisuudet kaikkien koiranomistajien mielestä olivat puiston saavutettavuus kävellen sekä valaistus. Kolmanneksi tärkeimmäksi koettiin penkit. Katos ei saanut yhtään ääntä. (Kuvio 3.) Muut vastaajat kokivat myös samat kolme ominaisuutta tärkeimmiksi mutta eri järjestyksessä (kuvio 4).

KUVIO 3. Tärkeimmät ominaisuudet koirapuistossa, koiranomistajat

KUVIO 4. Tärkeimmät ominaisuudet koirapuistossa, muut vastaajat

Eroavaisuuksia löytyi kuitenkin koiranomistajien mielipiteissä kylittäin tarkasteltuna. Esimerkiksi Murron vastaajissa autojen pysäköinti puiston yhteydessä ei saanut yhtään ääntä, kun taas Kirkonkylällä se oli yksi eniten ääniä saaneista ominaisuuksista. Jokaisella alueella saavutettavuus kävellen oli tärkein tai yksi tärkeimmistä ominaisuuksista. Kirkonkylällä myös pidettiin erillistä aitausta isoille ja pienille koirille tärkeänä. Yksi vastaaja ei ollut valinnut erillistä aitausta mutta oli kommentoinut, ettei aitaus ole välttämätön, ellei käyttöaste ole todella suuri. Pääasiassa niin koiranomistajien kuin muidenkin vastaajien mielipiteet alueittain tarkasteltuna olivat kuitenkin samankaltaisia. (Liite 2.)

Muista koirapuiston ominaisuuksista mainittiin Kirkonkylän lomakkeissa roska-astiat ja lapiot sekä ylläpidon kannalta roska-astioiden tyhjennys ja parkkipaikkojen auraus. Lisäksi metsänomaisuutta ja tarpeeksi laajaa aluetta pidettiin tärkeänä. Myös Murrussa pidettiin tärkeänä roska-astioita, lappioita sekä puiston riittävää kokoa sekä sen kunnossapitoa. Yksi vastaaja myös mainitsi kameravalvonnan ilkeiden estämiseksi. Temmeksellä tärkeänä pidettiin sitä, että puiston säännöt laitetaan selvästi näkyville. Monet vastaajista olivat kirjanneet tähän kohtaan myös omia mielipiteitään koirapuistosta. Nämä mielipiteet käsitellään kuitenkin avointen kysymysten kohdalla, koska ne eivät liittyneet koirapuiston ominaisuuksiin.

6.2 Avoimet kysymykset

Kyselyssä selvitettiin myös koirattomien vastaajien tärkeinä pitämiä asioita ohikulkijan ja

asukkaan näkökulmasta katsottuna. Kirkonkylällä pidettiin tärkeänä ympäristön siisteyttä ja viihtyisyyttä, koska koirapuistot koettiin likaisiksi ja ankeiksi paikoiksi. Tärkeänä pidettiin myös, ettei koirien haukunta häiritse lähialueen asukkaita. Myös jätökset haluttiin pois kulkureittien varsilta.

Myös Murrossa mainittiin, ettei koirapuisto saa häiritä lähialueen asukkaita. Puistoa pidettiin tarpeellisena ja sen haluttiin soveltuvan ympäristöönsä. Sijainnin haluttiin olevan keskeinen mutta ei kuitenkaan liian lähellä asutusta. Moni vastaaja peräänkuulutti alueen siisteyttä ja koiranjätösten keräämistä teiden varsilta. Eräs vastaaja sanoi koirapuistojen olevan usein toimivia mutta käyttäjän kannalta ankeita. Koirapuiston sanottiin myös yhdistävän ihmisiä.

6.3 Muita kommentteja koirapuistoon liittyen

Koirapuistoa keuhuttiin hyväksi ajatukseksi ja ehdotettiin, että puiston voisi ainakin alkuun rakentaa yksiosaisena ja luonnontilaisena. Yhdessä lomakkeessa ehdotettiin puistoon koirien omaa uimapaikkaa. Eräs vastaaja arveli puiston vähentävän vapaana ulkoilutettavien koirien määrää esimerkiksi pururadoilla ja hiihtoladuilla. Monien koirattomien asukkaiden mielestä Tyrnävän kokoisessa kunnassa ei ole tarvetta koirapuistolle vaan puistot kuuluvat kaupunkeihin. Eniten kunnan asukkaita kuitenkin puhuttivat koirien jätökset teiden varsilla.

6.4 Ehdotetut sijainnit koirapuistolle

Kirkonkylällä ehdotettiin yhteensä yhdeksää eri sijaintia koirapuistolle. Palkin aluetta oli ehdotettu eniten niin koiranomistajien kuin muidenkin vastaajien toimesta, koska sinne on suunnitteilla hevosurheilualue, jonka yhteyteen myös koiraharrastusta voisi keskittää. Suurin osa vastaajista ei kuitenkaan ehdottanut puistolle mitään sijaintia. Yksi vastaaja oli ehdottanut lomakkeessa vain sijaintia. (Liite 3.)

Murrossa ehdotettiin yhteensä kymmenen eri sijaintia koirapuistolle. Suosituin sijaintiehdotus muiden vastaajien osalta oli voimalinja-alueet Simontaipaleella. Peuranmäen sekä Peuranniemen alueita oli ehdotettu molempien vastaajaryhmien osalta. Suurimmassa osassa lomakkeita ei kuitenkaan ollut ehdotettu sijaintia ollenkaan. (Liite 3.)

Temmeksellä ehdotettiin kaiken kaikkiaan viittä eri sijaintia. Suosituimmaksi kohteeksi nousi selkeästi Pekkalan alue Temmeksen Kirkkotien varrella. Yksi vastaaja oli ehdottanut lomakkeessa vain sijaintia. (Liite 3.)

7 SIJAITIEN ARVIOINTI KRITEERIEN AVULLA

7.1 Kriteeritaulukon tarkoitus

Asukkaiden kyselylomakkeissa ehdottamien sijaintien arvioinnin apuvälineeksi luotiin kriteeritaulukko. Alun perin tarkoituksena oli tarkastella kohteita vain koirapuistonäkökulmasta ja idea sijaintien soveltuvuudesta koiraharrastusalueiksi tulikin esille vasta myöhemmässä vaiheessa ohjausryhmän kokouksessa. On siis huomioitava, että asukkaiden kyselyssä ehdottamat sijainnit koskivat ainoastaan koirapuistoa. Lisäksi kunnan toimesta ehdotettua Mikkolantien varren metsäaluetta Kirkonkylällä on tarkasteltu kriteeritaulukon avulla.

Taulukossa on kuusi kriteeriä: maa-alueen omistus, valaistus, saavutettavuus jalan sekä sijainnin keskeisyys, saavutettavuus autolla, etäisyys asutukseen sekä alueen laajuus ja kokonaisuussoveltuvuus (Taulukko 1). Jokainen ehdotettu sijainti arvioitiin näiden kriteerien avulla (liite 4). Sijainti sai jokaisesta kuudesta kriteeristä joko plus- tai miinusmerkinnän, riippuen kriteerin toteutumisesta juuri tuolla alueella. Esimerkiksi kriteerissä numero yksi tarkastellaan sijainnin maa-alueen omistusta. Tarkoituksena oli, että alue, jolle koirapuisto mahdollisesti rakennetaan, on kunnan maanomistuksessa. Jos tämä kriteeri toteutui kyseisellä paikalla, sai sijainti pluspisteen. Jos maanomistus oli muulla kuin kunnalla, annettiin miinus piste. Jos kaikki koirapuistolta tai koiraharrastusalueelta vaaditut kriteerit toteutuivat, sijainti sai maksimipistemäärän kuusi.

Kriteeritaulukko ei ole kuitenkaan yksiselitteinen. Automaattisesti ei voida olettaa, että eniten pluspisteitä saanut sijainti olisi soveltuvuudeltaan paras. Esimerkiksi Murrossa sijaitseva Nikunmetsä (kohde numero 5) sai kriteeritaulukon perusteella neljä pistettä, koska maa-alueen omistaja oli kunta, alueelle oli hyvät kulkuyhteydet niin kävellen kuin autollakin ja alueen läheisyydessä oli jo olemassa oleva sähkölinja. Nikunmetsä oli kuitenkin aivan liian pieni koirapuisto- saati koiraharrastuskäyttöön. (Liite 4.) Näin ollen viimeisessä kriteerissä tarkastellaan sijainnin kokonaisuussoveltuvuutta sekä tehdään yhteenveto alueen hyvistä ja huonoista ominaisuuksista. Lopullisen soveltuvuuden kertoo siis kriteeritaulukon kohta numero kuusi.

TAULUKKO 1. Sijaintien arvioinnin kriteeritaulukko

1. Maa-alueen omistus	Kunta+
	Muu -
2. Kunnallistekniikka valaistus:	Jo olemassa oleva tai lähellä +
	Alueella tai lähiympäristössä ei sähkölinjaa -
3. Kunnallistekniikka liikenneväylä: saavutettavuus ja sijainti, jalankulku	
KOIRAPUISTOALUE	jalankulku- ja polkupyörätie, keskeinen sijainti +
	kuntopolku / hiihtolatu tai kauempana asutuskeskittymistä -
KOIRAHARRASTUSALUE	jalankulku- ja polkupyörätie +
	kuntopolku / hiihtolatu -
4. Kunnallistekniikka liikenneväylä: saavutettavuus ja sijainti, auto	Alue / lähiympäristö saavutettavissa autolla +
	Alue / lähiympäristö ei saavutettavissa autolla -
5. Etäisyys asutukseen ja alueen laajuus	
KOIRAPUISTOALUE	Etäisyys > n. 100 m / tarpeeksi laaja alue +
	Etäisyys < n. 100 m / liian pieni alue -
KOIRAHARRASTUSALUE	Tarpeeksi laaja alue, asutusta ei lähellä +
	Liian pieni alue, asutus lähellä -
6. Yleisiä huomioita, kokonaisusoveltuvuus	Soveltuvuus hyvä +
	Soveltuvuus huono -

Koirapuisto- ja koiraharrastusalueiden sijaintien arviointiin käytettiin samaa taulukkoa. Kriteerit ovat molemmissa pääasiassa samat lukuun ottamatta kohtia kolme ja viisi. Kohdassa kolme tarkastellaan koirapuiston keskeistä sijaintia sekä saavutettavuutta jalan kun taas harrastusalueita arvioitaessa keskitytään ainoastaan alueella olevaan jalankulku- ja pyörätieverkostoon. Kohdassa viisi arvioidaan, täyttyykö koirapuiston kriteeri asutuksen etäisyyden osalta. Harrastusaluetta arvioidaan vain yleisesti alueen laajuuden mukaan.

Sijaintien arviointi kriteeritaulukon avulla on suuntaa-antava, koska yleispätevää mutta samalla kaikki muuttujat huomioonottavaa kriteeritaulukkoa on lähes mahdoton tehdä. Taulukko on kuitenkin hyvä apuväline, kun halutaan käydä jokainen ehdotettu sijainti järjestelmällisesti läpi ja karsia niistä täysin tarkoitukseensa soveltumattomat, esimerkiksi liian pienet alueet pois. Jäljelle jääneisiin voidaan sen jälkeen keskittyä tarkemmin ja alkaa selvittää sekä arvioida alueiden soveltuvuutta esimerkiksi maaston ja maaperän suhteen.

7.2 Arviointikriteerit

Lähtökohta koirapuistolle ja koiraharrastusalueelle oli, että ne sijaitsevat kunnan omistamalla

maa-alueella. Jokaisesta ehdotetusta sijainnista selvitettiin näin ollen alueen maanomistus.

Koirapuistoa sekä – harrastusaluetta arvioitiin myös sen mukaan, oliko alueen lähellä jo olemassa oleva sähköverkko ja kuinka helppo alue olisi valaista. Kartoissa oli esimerkiksi ehdotettu sijainteja, jotka saattoivat olla hyvinkin kaukana valaistuksesta metsän keskellä.

Yksi koirapuiston tärkeistä ominaisuuksista on sen keskeinen sijainti ja helppo saavutettavuus. Puistossa vierailaan usein päivittäisen ulkoilun ohessa, mutta osa käyttäjistä saattaa tulla paikalle varta vasten myös kauempaa autolla. Näin ollen puiston aktiivisen käytön kannalta on välttämätöntä, että se on helposti saavutettavissa niin kävellen kuin autollakin. Autolla ei tarvitse kuitenkaan välttämättä päästä puiston välittömään läheisyyteen, vaan autopaikoitus voi olla myös lyhyen kävelymatkan päässä puistosta. Jos paikoitusalue sijaitsee kauempana, tulee se selkeästi osoittaa puiston käyttäjille, jotta vältetään autojen väärinpysäköinniltä. Kuntopolkujen verkosto tuli myös huomioida kriteereissä, koska hiihtolatukäytössä olevia väyliä pitkin ei voi kulkea talvella.

Erilaisten koiraurheilulajien toimintaan tarkoitettu alue voi sijaita kävelymatkan ulkopuolella ja kauempana asutuskeskittymistä, koska harrastustoiminta ei yleensä tapahdu tavallisten, päivittäisten ulkoilujen lomassa. Tärkeää kuitenkin on, että alueelle pääsee autolla. Jotta harrastustoiminta voi pyöriä läpi vuoden, on alueella oltava ulkokentät kesäkauden sekä halli tai muu tarpeeksi laaja sisätila talvikauden harjoittelua varten. Ympäristön kannalta on myös tärkeää, että alueella on tarpeeksi tilaa koiratoiminnoille. Asutuksen on myös syytä sijaita kauempana.

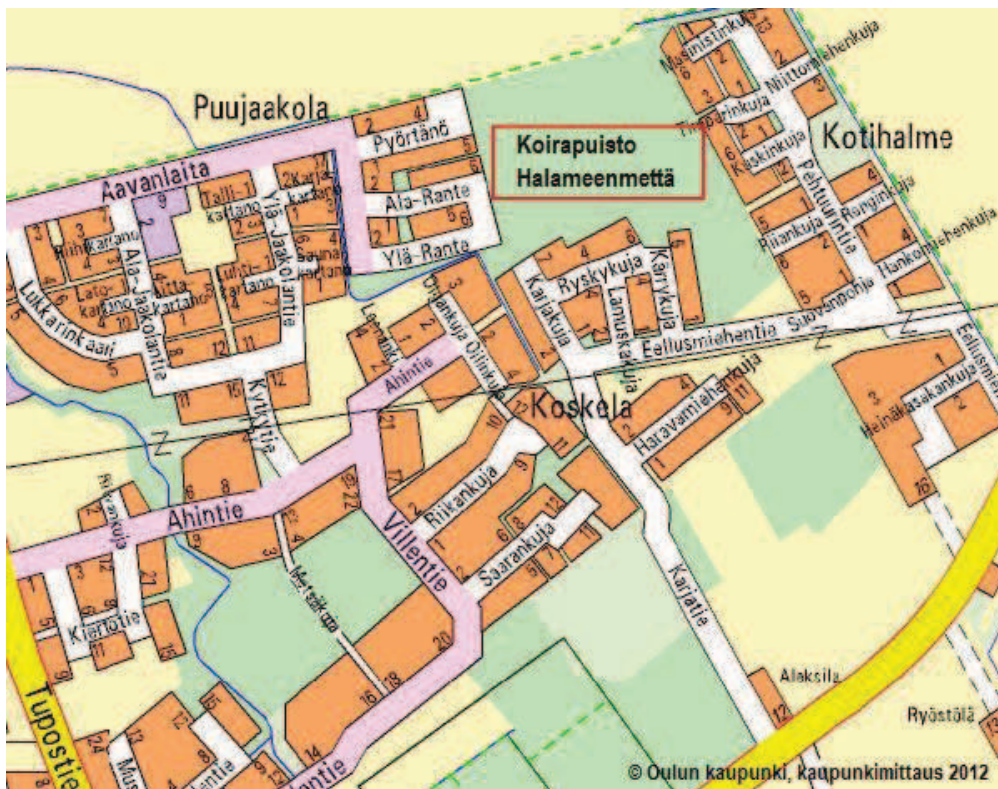
Myös koirapuisto tarvitsee tilaa ympärilleen. Tilantarve riippuu koirapuiston koosta ja mahdollisesta autopaikoituksesta. Lisäksi on huomioitava puiston välimatka asutukseen. Suosituksena pidetään noin 100 metrin ja tiiviimmin asutuilla alueilla noin 50 metrin etäisyyttä asutukseen.

7.3 Tulokset

7.3.1 Kirkonkylä

Kirkonkylän ehdotetuista sijainneista puolet oli joko yksityisen tai Tyrnävän seurakunnan omistuksessa. Vaihtoehtoisia sijainteja karsi myös esimerkiksi se, että osa oli alueena liian pieni

koirapuiston tarpeisiin. (Liite 4.) Kriteeritaulukon perusteella koirapuistoalueeksi soveltuisi kuitenkin Halameenmettä (kuvio 4). Kaavassa alue on merkitty lähivirkistysalueeksi, jonne on varattu alueet leikkipuistolle ja urheilu- sekä virkistyspalveluille. Halameenmettä rajautuu asutukseen sekä peltoon ja alueelle on hyvät yhteydet niin jalan kuin autollakin (kuvio 5). Koiraharrastusalueiksi soveltuvat alueet sijaitsevat Palkissa sekä Mikkolantien varressa. (Liite 5.)

KUVIO 4. Halameenmetän sijainti Kirkonkylällä (Oulun seudun karttapalvelu 27.3.2012)

KUVIO 5. Halameenmettä rajautuu asutusalueisiin ja peltoon (Nina Kelahaara 18.10.2011)

7.3.2 Murto

Murrossa kaikki ehdotetut sijainnit olivat kunnan maanomistuksessa. Murrossa ongelma kuitenkin oli, että muutama ehdotetuista koirapuistopaikoista sijaitsi keskeisellä paikalla mutta kuntoradan varrella. Kuntoradat ovat hiihtolatukäytössä talvisin, joten nämä alueet eivät ole saavutettavissa lainkaan talvella. Muutama ehdotettu alue oli myös liian pieni koirapuiston tarpeisiin tai sijainti oli hyvin kaukana asutuksesta. (Liite 4.)

Kriteeritaulukon perusteella ehdotetuista sijainneista koirapuistoalueeksi soveltuisi parhaiten Peuranniemen itäpuoli (kuvio 6). Tien itäpuolella on laaja metsäalue ja sinne on hyvät liikenneyhteydet niin autolla kuin kävellenkin (kuvio 7). Sijainti soveltuu hyvin myös koiraharrastusalueeksi. Myös Harjulaakio II olisi soveltuva keskeisen sijaintinsa ansiosta. Tällä hetkellä Harjulaakion saavutettavuus on kuitenkin huono kuntoratojen ja latujen vuoksi, mutta tulevaisuudessa mahdollisen koirapuistoalueen voisi ottaa huomioon jo kaavoitusvaiheessa. Murrossa oli ehdotettu myös voimalinjojen alla olevia alueita Simontaipaleen varrella. Simontaipaleella saattaisi olla soveltuvia alueita koirapuistolle mutta voimalinja-alueelle rakentamisesta on kuitenkin aina ensin tehtävä lausuntopyyntö Fingrid Oyj:lle. Peuranniemen lisäksi koiraharrastusalueeksi soveltuu Peuranmäki. (Liite 5.)

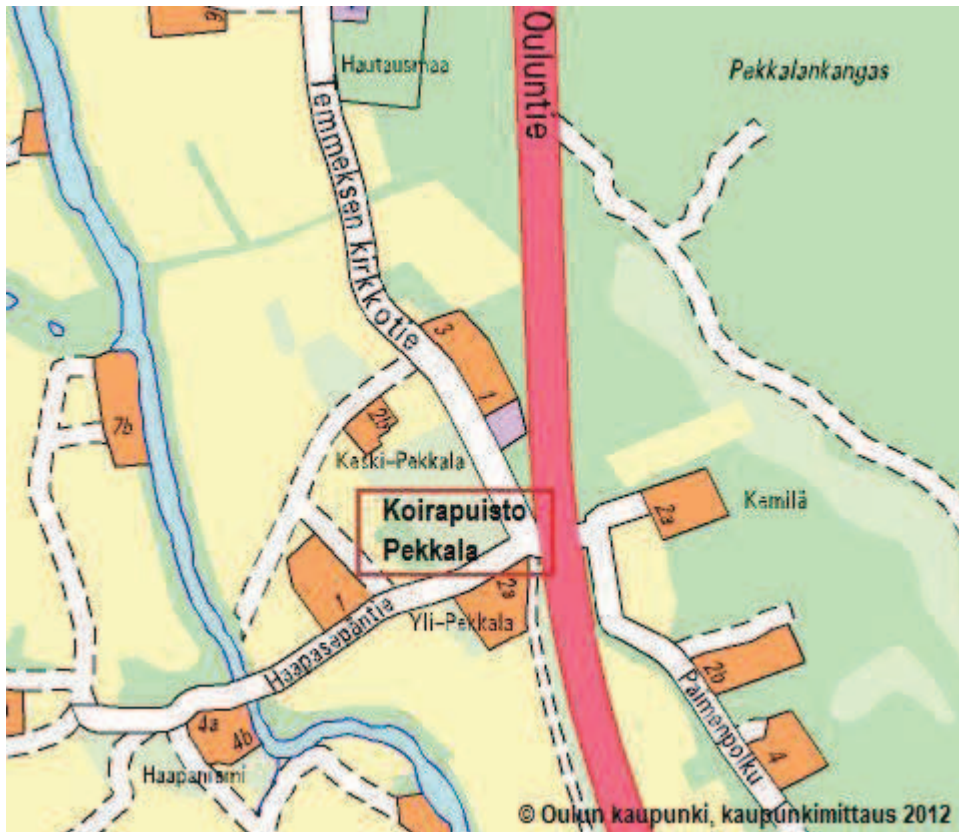
KUVIO 6. Peuranniemen sijainti Murossa (Oulun seudun karttapalvelu 27.3.2012)

KUVIO 7. Peuranniemen laaja metsäalue sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella (Nina Kelahaara 24.11.2011)

7.3.3 Temmes

Temmeksen ehdotetuissa sijainneissa vain kahdessa oli maanomistajana Tyrnävän kunta, muut olivat yksityisen tai Tyrnävän seurakunnan omistuksessa. Remeskankaan pieni kunnan maanomistuksessa oleva metsäalue sijaitsi kahden omakotitalon välissä, joten alue oli liian pieni koirapuistolle. Toinen kunnan maa-alueella sijaitsevista oli Pekkalan metsäalue Temmeksen kirkkotien varrella. Pekkalan alue on osittain soveltuva koirapuistoalueeksi, mutta sijainti ei ole erityisen keskeinen. (Kuvio 8.) Saavutettavuus on kuitenkin hyvä autolla ja kävellen (kuvio 9). Saman tien varrella oleva laaja peltoalue voisi soveltua koiraharrastuskäyttöön, mutta maanomistajana on yksityinen. (Liite 4.)

KUVIO 8. Pekkalan sijainti Temmeksellä (Oulun seudun karttapalvelu 27.3.2012)

KUVIO 9. Temmeksen kirkkotien varrella oleva Pekkalan metsäalue sekä pelto (Nina Kelahaara 10.11.2011)

8 KOIRAPUISTON RAKENTAMINEN VOIMAJOHTOJEN LÄHEISYYTEEN

Kyselyssä kuntalaiset ehdottivat koirapuiston sijainniksi voimajohtojen alla olevia alueita Murron Simontaipaleella sekä Kirkonkylän Lukkarinvainiolla ja Leppiojantiellä (liite3). Leppiojantien varren peltoalueen maanomistaja on yksityinen, muiden alueiden maanomistus on Tyrnävän kunnalla. Koska voimajohtojen alueelle rakentaminen on luvanvaraista, tehtiin Fingrid Oyj:lle lausuntopyyntö kunnan maanomistuksessa oleville Simontaipaleelle sekä Lukkarinvainiolle mahdollisesti rakennettavasta koirapuistosta. Lausunto antaa kunnalle tarvittavat ohjeet puistojen turvalliselle sijoittamiselle voimajohtojen läheisyyteen.

8.1 Yleistä voimajohtoalueista

8.1.1 Fingrid Oyj

Fingrid Oyj on yritys, joka vastaa kantaverkon eli sähkönsiirron toimivuudesta. Fingridin hallitsemaan Suomen kantaverkkoon kuuluu 110, 220 sekä 400 kilovoltin voimajohtoja noin 14 000 kilometriä sekä yli sata sähköasemaa. Fingridin toiminta pohjautuu sähkömarkkinalakiin. Yhtiön tehtävänä on edistää sähkömarkkinoiden toimivuutta ylläpitämällä käyttövarmaa kantaverkkoa sekä pitämällä siirtoyhteydet toimivina eri maiden välillä. (Naapurina voimajohto, 3.)

Fingrid ei omista voimajohtojen alla olevaa maata eikä johtoalueen puustoa, vaan ne kuuluvat maanomistajalle, mutta yhtiö on lunastamalla hankkinut pysyvän oikeuden käyttää johtoaluetta. Lunastuksen perusteella Fingridillä on oikeus johtoalueen käyttöön, rakentamisen rajoittamiseen, johtoaukean raivaukseen sekä ylipitkien reunavyöhykepuiden käsittelyyn. (sama, 4.)

8.1.2 Voimajohdot ja niiden kunnossapito

Voimajohtojen johtoalue koostuu johtoaukeasta sekä 10 metrin levyisistä reunavyöhykkeistä johtoaukean molemmin puolin. Johtoalueella on voimassa rakennuskielto. Suomessa käytetään voimajohtojen jännitetasoina 110, 220 ja 400 kilovolttia. 110 kV johdon johtoaukean leveys on yleensä 26–30 metriä, 220 kV:n 32–38 metriä ja 400 kV:n 36–42 metriä. (Naapurina voimajohto,

4-5.)

Voimajohtojen omistajana Fingrid on velvollinen pitämään johdon sähköturvallisuusmääräysten mukaisessa kunnossa. Johdon kuntoa ja johtoalueen kasvuston korkeutta seurataan toistuvilla tarkastuksilla 1-3 vuoden välein. Johtoaukeiden puusto raivataan 5-8 vuoden välein ja reunavyöhykepuut käsitellään 10–25 vuoden välein. (sama, 7.)

8.1.3 Johtoalueiden hyödyntäminen

Johtoaukealla voi viljellä sekä laiduntaa kotieläimiä turvallisesti. Johtoalueilla voi myös huoletta retkeillä, marjastaa sekä sienestää. Voimajohtoaukeilla voi myös kuntoilla ja hiihtää, mutta tien, ulkoilureitin, kuntoradan tai latupohjan perustamiseen on pyydettävä maanomistajan lupa sekä Fingridin lausunto. Rakennusten rakentaminen johtoalueille on kielletty. Muiden rakenteiden, kuten katosten, pysäköintialueiden, vesijohtojen, viemäreiden, valaisinpylväiden ja lipputankojen sijoittamiseen ja rakentamiseen tarvitaan Fingridin lupa. Lupa tarvitaan myös maanottoon, läjitykseen ja ojittamiseen. (Naapurina voimajohto, 10, 12.)

Voimajohtojen sähkö- ja magneettikenttien mahdollisia terveysvaikutuksia on tutkittu ja tutkimustiedon perusteella niistä ei ole todettu aiheutuvan vaaraa ihmisille tai eläimille (sama, 13). Kuitenkaan ei tiedetä, miten esimerkiksi koirat reagoivat tai tuntevat nämä sähkö- ja magneettikentät.

8.2 Koirapuisto Simontaipaleen ja Lukkarinvainion voimajohtoalueille

Lausunto antaa ohjeet koirapuiston varusteiden rakentamiselle ja sijoittamiselle Simontaipaleen sekä Lukkarinvainion voimajohtoalueilla. Kaikki kaksimetriset ja sitä korkeammat maanpäälliset tai – alaiset rakenteet tulee sijoittaa johtoaukeiden ulkopuolelle. Metallirakenteinen aita on maadoitettava tai vastaavasti käytettävä puurakenteisia aitoja. Aidan sijainnissa on kuitenkin aina otettava huomioon voimajohtojen vaarajännitealueet, joille metallisia rakenteita ei suositella rakennettaviksi. Vaarajännitealueiden tarkemmat sijainnit voimajohtokohtaisesti selvitetään lausunnossa. (Oja 2012, 3-4.)

Jos roska-astioissa sekä penkeissä on metallisia rakenteita, tulee niiden sijoittamisessa ja

asentamisessa noudattaa samoja ohjeita kuin aidassakin. Jos koirapuisto on tarkoitus valaista, tulee valaistussuunnitelma toimittaa Fingridille lausunnon antamista varten. Suunnitelmassa tulee ilmetä valaisinten tarkka sijainti, malli ja korkeus sekä sähkönsyöttö. (Oja 2012, 4.)

Murron Simontaipaleen ehdotetuissa koirapuiston rakentamiskohdissa kulkee kaksi 400 kilovoltin johtoa ja Kirkonkylän Lukkarinvainion kohdissa yksi 110 kilovoltin johto. Murrossa voimalinjojen johtoalueen leveys on 94,5 metriä, joka muodostuu 74,5 metrin johtoaukeasta sekä sen molemmin puolin olevista 10 metrin reunavyöhykkeistä. Kirkonkylän voimalinjojen johtoalue on leveydeltään 48 metriä, joka muodostuu 28 metrin johtoaukeasta sekä 10 metrin reunavyöhykkeistä. Fingrid suosittelee koirapuistojen rakentamista molemmissa kohteissa johtoaukeiden ulkopuolelle. (Oja 2012, 1.)

Murron Simontaipaleen voimajohtojen alla on vesialueita ja voimalinja on molemmin puolin asutuksen rajaama (kuvio 10). Koska koirapuisto suositellaan rakennettavaksi johtoaukeiden ulkopuolelle, on puiston mahdollisessa rakentamisessa otettava huomioon myös sen välimatka lähimpään asutukseen. Näin ollen on selvitettävä, onko johtoaukeiden ulkopuolella tarpeeksi tilaa koirapuiston tarpeisiin. Lukkarinvainiolla voimajohdot kulkevat peltoalueen läpi (kuvio 11). Lisäksi asemakaavassa on varaukset Lukkarinvainion uudelle asuintaloalueelle.

KUVIO 10. Murron Simontaipaleen voimajohtoalue (Nina Kelahaara 15.9.2011)

KUVIO 11. Kirkonkylän Lukkarinvainion voimajohtoalue (Nina Kelahaara 18.10.2011)

9 KOIRAPUISTON OMINAISUUDET

9.1 Koko, sijainti sekä maasto

Kennelliitto suosittelee, että koira-aitaukset rakennetaan kaksiosaisiksi. Tämä tarkoittaa, että aitauksissa on erilliset puolet isoille ja pienille koirille. Kyse on turvallisuussyistä, koska koirien kokoerot voivat olla hyvin suuret, minkä vuoksi erikokoisten koirien leikkiessä keskenään voi sattua vakaviakin vahinkoja. (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26.) Esimerkiksi Oulun ja Helsingin kaupunkien koirapuistosäännöissä on luokiteltu pienen koira korkeudeksi alle 40 cm ja painoksi enintään 15 kg. Aitauksiin merkitään kyltein selkeästi, kumpi puoli on isoille ja kumpi pienille koirille. (Kuvio 12).

Kuvio 12. Kyltti pienten koirien puolelle (Nina Kelahaara 8.9.2011)

Kaksiosaisen koira-aitauksen suositeltava koko on vähintään 3 000 m². Aitauksen kulmat rakennetaan 90 asteisiksi tai loivemmiksi, jotta koirat eivät saa ahdistettua toisiaan aitauksen nurkkauksiin. (sama.)

Ihanteellisin sijainti koirapuistolle on lähellä asutuskeskittymiä ja koiranulkoiluttajien suosimien reittien varrella. Jos halutaan, että puisto on helposti saavutettavissa päivittäisten ulkoilujen ohella,

ei sen kannata sijaita tien päässä umpikujassa. Liian kaukana tai syrjässä sijaitsevaan puistoon ei välttämättä moni lähde varta vasten kävelemään. Puiston helppo saavutettavuus edistää sen aktiivista käyttöä. (Degerlund 2002, 4.) Etäisyyden lähimpään asutukseen kannattaa olla sata metriä, mutta tiiviimmin asutuilla alueilla välimatka on oltava vähintään 50 metriä. Koirapuiston käyttäjien on myös huomioitava yörauha klo 22–07 välillä.

Koirapuiston käytön kannalta on sen sijainnin oltava keskeinen ja saavutettavuuden helppo myös autolla liikuttaessa. Jos autopaikoitusta ei ole puiston välittömässä läheisyydessä, kannattaa sellainen osoittaa lähiympäristöön. Puistoon täytyisi päästä kuitenkin huoltoajoneuvoilla. Viihtyvyyden kannalta puiston ei kuitenkaan ole hyvä sijaita aivan isojen teiden läheisyydessä tai muuten meluisassa paikassa.

Koirapuiston sijainti määräytyy myös alueen maaston perusteella. Tärkeää on, että maaperä läpäisee vettä ja maan pinta pysyy kuivana. Puistossa tulisi olla niin aurinkoisia kuin varjoisiaakin alueita. Esimerkiksi puolivarjoinen metsän reuna voisi olla hyvä paikka koirapuistolle. Puiston viihtyvyyttä lisää myös vaihteleva maasto, korkeuserot ja esimerkiksi isot kivet. Puistoa ei kannata kuitenkaan rakentaa liian jyrkkään rinteeseen, koska koirat voivat loukata itsensä juostessaan vaikeakulkuisessa maastossa. Tärkeintä on, että alue on kuitenkin sen verran viettävä, ettei vesi pääse kerääntymään suuriksi lammikoiksi. Savisella maalla kulkuväylät kannattaa kulumisen ja maapohjan liettymisen ehkäisemiseksi päällystää esimerkiksi kivituhkalla, soralla tai kuorihumuksella. (Degerlund 2002, 5.)

Nurmikko pintamaana on työläs, koska sitä joudutaan leikkaamaan säännöllisesti kesän aikana. Pitkässä heinikossa taas viihtyvät erilaiset kiusalliset pieneliöt, kuten punkit. Myös jätösten kerääminen korkeasta heinikosta on hankalaa. Pintamateriaaleista esimerkiksi hiekka laajoilla alueilla taas pölyää kuivalla ilmalla ja tarttuu koirien turkkiin. Niin koirien kuin omistajienkin viihtyvyyden kannalta maapohjan on hyvä olla vaihtelevaa. (Bäcklund 2000, 17, 28.) Useissa koirapuistoissa suositetaan sisääntuloalueella sekä poluilla puuhaketta, jotta maanpinta pysyy kuivana, siistinä sekä helppohoitaisena.

Aitauksen sisääntuloalue kannattaa raivata avaraksi puista ja muusta kasvillisuudesta sekä esimerkiksi isoista kivistä. Koirat kohtaavat toisensa porttien edustalla ja juostessaan ne voivat törmätä puihin, kantoihin tai muihin esteisiin. Porttien edustalle ei kannata myöskään sijoittaa penkkejä tai muita varusteita.

Aitauksen huoltopihan katteena hyvä materiaali on tiivistetty kivituhka (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26). Itse aitauksessa kivituhka ei välttämättä ole paras mahdollinen pintamateriaali laajoilla alueilla, koska kuivana se pölyää ja märkänä sotkee koiria.

Koirille tarkoitetun uimarannan sekä koirapuiston voi myös yhdistää. Tällöin on huomioitava, että ranta on niin loiva, ettei koirien tarvitse hypätä korkealta päästäkseen veteen. Alueella ei saa olla teräviä kiviä tai jyrkkää kalliota, jolta koira voi pudota. (Degerlund 2002, 5.)

9.2 Varustelutaso

Kennelliitto on asettanut vähimmäisvaatimukset koira-aitausten varustukselle. Aitauksessa tulee olla 1300 l:n syväsäiliö tai kompostori koirien jätöksille sekä 60 l:n sekajäteastiat, kiintopenkit, valaisimet, hiekoitushiekka-astia talvikautta varten, lapioita ja muita välineitä koirien jätösten keräämiseen, tila polkupyörille ja parkkipaikka kohtuetaisytydellä puistosta sekä ilmoitustaulu koirapuiston sääntöjä varten. (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26.) Varustelutaso määräytyy esimerkiksi roska-astioiden määrän ja koon osalta kuitenkin ensisijaisesti puiston käyttöasteesta.

9.2.1 Aidat ja portit

Tärkein ja yleensä kallein osa koirapuistossa on aita. Kunnolliseen ja kestäväan aitaan kannattaa erityisesti panostaa, jotta välttyään suuremmilta korjaus- ja huoltotöiltä myöhemmin. Kennelliitto suosittelee aitojen vähimmäiskorkeudeksi 1,25 metriä. Runsaslumisilla alueilla aidan on kuitenkin oltava korkeampi, jotteivät koirat pääse hyppäämään aidan yli. Aita tule rakentaa mahdollisimman maanpintaa myötäileväksi. (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26.) Aidan voi myös upottaa noin 10 cm verran maanpinnan alle. Erityisesti pienten koirien aitauksissa on huomioitava, ettei aidan tai porttien alle jää liian suuria rakoja.

Tavallisin aitamateriaali on galvanoitu panssariverkko alumiinipylväillä. Myös elementtiaiotoja käytetään. Elementtiaiadoissa on huomioitava, että aitojen pitkällä reunalla olevat piikit asennetaan alaspäin. Ylälaitaan jätetyt piikit voivat vahingoittaa koiria, jos ne yrittävät hypätä aidan yli. (Degerlund 2002, 24.)

Toinen tärkeä osa koirapuistossa on portti. Käyntiportin lisäksi puistossa tulee olla huoltoportti huoltoajoneuvoja varten. Käyntiportin aukeaminen sisäänpäin lisää puiston turvallisuutta, koska puistossa jo olevat koirat eivät pääse niin helpolla livahtamaan portista ulos muiden tullessa sisään. (Degerlund 2002, 26–27.) Runsaslumisilla alueilla on kuitenkin toimivampaa asentaa portit niin, että ne aukeavat ulospäin puistosta.

Koirapuistot voidaan varustaa myös ns. kaksoisporteilla. Tämä tarkoittaa, että sisääntulo puistoon tapahtuu tuulikaappimaisen ”eteisen” läpi. Kaksoisportit estävät tehokkaasti jo puistossa olevien koirien karkaamisen porteista silloin, kun sisään tulee uusia koiria omistajineen. Eteisen avulla voidaan myös osaltaan ehkäistä mahdollisia konflikteja koirien välillä, koska ne pystyvät turvallisesti aidan läpi tutustumaan toisiinsa ennen kuin ne päästetään vastakkain itse puistoon.

Portti kannattaa asentaa maanpintaa korkeammalle, koska esimerkiksi talvella lumi pakkaantuu portin alle ja edustalle ja voi näin ollen estää portin aukeamisen kokonaan. Portin alaosaan ei kuitenkaan saa jäädä isoa rakoja, josta koirat voivat karata. Alaosaan voi asentaa esimerkiksi palkin tai verkkoa karkaamisen ehkäisemiseksi. (Degerlund 2002, 26–27.) (Kuvio 13.) Maanpintaa voidaan myös korottaa porttien kohdalla, jotta ne aukeavat helpommin talvella.

*KUVIO 13. Pakkaantuva lumi voi vaikeuttaa portin avaamista
(Nina Kelahaara 3.3.2012)*

9.2.2 Roska-astiat

Kennelliiton vähimmäisvarustustason mukaan koirapuistossa tulee olla erilliset roska-astiat sekajätteelle sekä koirien jätöksille. Astioiden määrä ja koko riippuu puiston käyttöasteesta. Usein koirapuistoissa on kuitenkin Molok-syväkeräysastia, johon laitetaan niin sekajätteet kuin koirienkin jätökset. Tilavan syväkeräysastian hyvä puoli on sen harvempi tyhjennysväli. Astiasta ei myöskään leviä niin paljon hajua ympäristöön kuin esimerkiksi avoimesta roska-astiasta. Molok-astioiden tyhjentämiseen tarvitaan kuitenkin jäteauto, mikä osaltaan lisää koirapuiston ylläpitokustannuksia. Joka tapauksessa puistoon asennettavan koiranjätösastian kannattaa olla kannellinen hajuhaittojen vähentämiseksi.

9.2.3 Valaistus

Valaisematonta puistoa on lähes mahdoton käyttää iltaisin ja varsinkin pimeinä vuodenaikoina. Valaistus lisää myös puiston turvallisuutta, vähentää ilkevallan mahdollisuutta sekä helpottaa koirien jätösten keräämistä maasta.

Kennelliitto suosittelee, että aitausta kohden on vähintään yksi kahteen suuntaan osoittava valonheitin tai kolme tavallista puistovalaisinta. Myös huoltopihalla tulee olla valaisin. Valaisinten määrä riippuu kuitenkin koirapuiston koosta ja lähialueen valaistuksesta yleensä.

9.2.4 Muut varusteet

Koirapuisto on hyvä varustaa ilmoitustaululla. Ilmoitustauluun laitetaan koirapuiston säännöt ja puiston ylläpidon yhteystiedot. Tauluun kannattaa myös merkitä yleinen hätänumero sekä koirapuiston pelastusosoite mahdollisia hätätapauksia varten. Ilmoitustauluja voi olla kaksi, joista toinen on varattu käyttäjien ilmoituksille. (Kuvio 14.) Puisto kannattaa lisäksi varustaa kiinteästi asennettavilla penkeillä sekä mahdollisesti myös katoksella.

KUVIO 14. Koirapuiston ilmoitustaulut (Nina Kelahaara 8.9.2011)

Usein koiranomistajat toivovat, että puistossa olisi erilaisia koirien aktiviteetteja, kuten esimerkiksi koulutustelineitä ja agility-esteitä. Koulutustelineitä ja esteitä ei kannata kuitenkaan välttämättä rakentaa aitauksen sisäpuolelle, koska koiran kouluttaminen on hankalaa jos ympärillä on muita leikkiviä koiria. Jos koulutustelineitä halutaan puiston yhteyteen, ne kannattaa rajata erilliselle alueelle. (Bäcklund 2000, 29.) Erilaiset agility-esteet voivat kuitenkin nostaa koirapuiston rakentamiskustannuksia huomattavasti. Ne ovat myös erittäin alttiita ilkeille ja varkauksille vartioimattomassa puistossa.

10 TYRNÄVÄN KOIRAPUISTOSUUNNITELMAT

Opinnäytetyössä laadittiin kaksi varustelutasoltaan erilaista koirapuistosuunnitelmaa. Suunnitelmat ovat esimerkinomaisia tyyppisuunnitelmia, joita voidaan soveltaa, kun tarkka sijainti mahdollisesti rakennettavalle koirapuistolle on tiedossa. Suunnitelmissa on kuitenkin esitetty peruseriaatteet kahden erilaisen koirapuiston rakentamiselle.

Suunnitelmien pohjana on käytetty Kennelliiton suosituksia sekä kyselyssä saatuja tuloksia koirapuistojen varustelutasosta. Lisäksi on tutustuttu erilaisiin koirapuistosuunnitelmiin ja niissä käytettyihin ratkaisuihin.

Toinen koirapuisto suunniteltiin kaksiosaiseksi (liite 7) ja toinen yksiosaiseksi (liite 8). Liitteenä ovat myös suunnitelmien merkkien selitykset (liite 6). Molemmista puistoista laadittiin kustannusarviot, jotka on toimitettu työn toimeksiantajalle Tyrnävän kunnalle.

10.1 Kaksiosainen koirapuisto

Kaksiosaisessa koirapuistossa on erilliset aitaukset isoille ja pienille koirille. Puiston kokonaispinta-alan tulee Kennelliiton suosituksen mukaan olla vähintään 3 000 m². Suunnitelmassa pienten koirien puoli on kooltaan 1 200 m² ja isojen koirien puoli 2 250 m². Koirapuiston koko määräytyy kuitenkin lopullisen sijainnin mukaan.

Aitauksiin asennettavat penkit ovat kiinteitä ja selkänöjättömiä. Molemmissa aitauksissa on katokset. Lisäksi aitausten sisäpuolelle asennetaan metalliset 50 l:n kannelliset koiranjätösastiat. Puisto varustetaan lapiolla koirien jätösten keräämiseksi.

Puiston ulkopuolelle asennetaan yksi 60 l:n sekajäteastia, 3-paikkainen pyöräteline, pussiautomaatti, josta saa pusseja koirien jätöksien keräämistä varten sekä ilmoitustaulu. Taulu varustetaan koirapuiston säännöillä, kunnan ylläpidon yhteystiedoilla sekä puiston pelastusosoitteella.

Valaisimien sijainnit ovat viitteellisiä ja niiden lukumäärä riippuu lähialueen valaistuksesta ja

puiston koosta. Periaate kuitenkin on, että huoltopiha sekä porttien edustan alue on valaistu.

Kaksiosaisen puiston aitamateriaalina käytetään teräselementtiaihoja. Aidan korkeus on vähintään 2 000 mm ja se joko upotetaan 100 mm maahan tai asennetaan maanpintaa myötäilevänä. Aidan vaakasuorien lankojen väli on 200 mm ja pystysuorien väli 50 mm. Aidan pitkän reunan pystylankojen piikit asennetaan alaspäin. Käyntiportin leveys on 1 000 mm ja kaksilehtisen huoltoportin leveys 3 000 mm. Portit aukeavat ulospäin.

Porttien edustojen puusto raivataan ja alueelle levitetään noin 150 mm kerros hakekatetta, joka ehkäisee maaston kulumista. Aitojen vierustat raivataan noin kahden metrin leveydeltä ja katetaan hakekatteella.

Puiston edustalle varataan paikoitus kolmelle autolle. Huoltopihan katteena käytetään esimerkiksi kivituhkaa.

10.2 Yksiosainen koirapuisto

Yksiosaisen puiston pinta-ala suunnitelmassa on 3 000 m² ja varustelutasoltaan se on vaatimattomampi kuin kaksiosainen puisto. Puistoon asennetaan yksi kiinteä ja selkänojaton penkki. Puisto varustetaan lisäksi lapioilla koirien jätösten keräämiseksi. Ulkopuolelle asennetaan yksi metallinen 50 l:n kannellinen koiranjätösastia ja 60 l:n sekajäteastia sekä ilmoitustaulu.

Myös yksiosaisen puiston aitojen vierustat sekä porttien edustat raivataan ja katetaan 150 mm hakekerroksella. Huoltopihan katteena käytetään niin ikään esimerkiksi kivituhkaa ja autopaikoitus varataan kolmelle autolle. Valaisimien lukumäärä ja sijainti määräytyy puiston lopullisen koon ja lähialueen valaistuksen perusteella.

Aidan korkeudessa, asennuksessa sekä porttien leveyksissä käytetään samoja periaatteita kuin kaksiosaisessa koirapuistossa. Aidan materiaalina on kuitenkin edullisempi teräsverkkoaita alumiinipylväillä. Verkkoaita soveltuu erityisen hyvin silloin, kun maasto on epätasaista. Verkon silmäkoko on 50 x 50 mm.

10.3 Muita huomioita

Porttien edustoille ei jätetä raivausten jäljiltä matalia kantoja tai kuoppia, joihin koirat voivat juostessaan loukata itsensä. Jos puisto rakennetaan luonnon metsämaastoon, raivataan tiheää puustoa näkyvyyden parantamiseksi. Raivauksella saadaan myös kovin varjoinen alue valoisammaksi. Maastoon kannattaa tehdä myös yksinkertainen polkuverkosto, joka ohjaa kulkua metsäisissä puistonosissa ja vähentää maaston kulumista.

Koska monet koirat pitävät kaivamisesta, voi puiston maasto täytyä vaarallisista kuopista. Näin ollen puisto kannattaa varustaa esimerkiksi hiekkakasalla, josta koiranomistajat voivat ottaa maainesta kuoppien täyttämiseksi. Hiekkakasassa koirat voivat myös purkaa enintä kaivamisintoaan.

Talvella lumi voi tukkia porttien edustat, minkä vuoksi suunnitelmissa käyntiporttien aukeamissuunta on ulospäin. Puisto kannattaa varustaa talvisin lumitöihin soveltuvilla lapioilla, jotta käyttäjät voivat pitää porttien edustat puhtaina lumesta.

11 KOIRAPUISTON YLLÄPITO

Koira-aitauksen hoidon tavoitteet ja laatuvaatimukset on asetettu Viheralueiden hoidon VHT'05:ssä. Hoidon tavoitteena on, ettei aitauksesta koidu hygieniahaittoja ja se soveltuu hyvin koirien ulkoiluttamiseen ja on käyttäjilleen turvallinen. Vuosittaiset hoitotöiden laatuvaatimukset ovat, että aita, portti sekä roska-astiat ovat kunnossa, portti on toimintakunnossa ja hiekoitushiekkaa on saatavissa myös talvella ja aitauksessa on välineet koirien jätösten siivoamista varten. Kasvillisuuden hoidon laatuvaatimukseen kuuluu aitojen vierustojen niittäminen vähintään kaksi kertaa vuodessa ja alueen yleisilmeen pitäminen siistinä. Koira-aitauksissa ei käytetä kemiallista rikkakasvitorjuntaa. (Viheralueiden hoito VHT'05, 43.)

Kennelliiton suosituksen mukaan koirapuiston ylläpito edellyttää vähintään aitojen ja porttien kunnossapitoa, roska-astioiden tyhjentämistä, varusteiden uusimista, ilmoitustaulun ylläpitoa, maapohjan kunnan tarkkailua sekä pohjakatteesta huolehtimista. Esimerkiksi Helsingin koira-aitausten ylläpitoon kuuluu edellisten lisäksi irtoroskien kerääminen, hiekoitushiekka-astian täyttäminen syksyisin, pitkän kasvuston ja aitojen vierien siimaaminen kesäisin sekä lumitöiden tekeminen aitauksen ulkopuolella siten, että portit aukeavat. Helsingin rakennusvirasto toimittaa lisäksi aitauksen käyttäjille välineitä kevättalkoisiin. Koira-aitausten käyttäjät huolehtivat myös omalta osaltaan puiston siisteydestä. (Koira kuntalaisena – Opas kunnille ja koiranomistajille 2007, 26.)

Koirapuiston ylläpito voidaan jakaa myös Tyrnävän kunnan ja koirapuiston käyttäjien kesken. Tyrnävän kunta huolehtisi aitojen, porttien sekä muiden varusteiden kunnossapidosta, roska-astioiden tyhjentämisestä sekä pussiautomaatin täyttämisestä, maapohjan, katteiden ja kasvillisuuden kunnosta sekä niittämisestä. Talvikunnossapito voitaisiin jakaa niin, että kunta huolehtii aitauksen ulkopuolen ja mahdollisen parkkipaikan auraamisesta ja käyttäjät tekevät lumitöitä pääasiassa aitauksen sisäpuolella esimerkiksi kolaamalla porttien edustat. Käyttäjien vastuulla on myös huolehtia, että puisto pysyy siistinä keräämällä koiriensa jätökset sekä irtoroskat roska-astioihin.

Ylläpidon tarve roska-astioiden tyhjentämisen osalta riippuu siitä, kuinka aktiivisessa käytössä puisto on. Kesäisin roska-astioiden tyhjentämisvälin täytyy olla tarpeeksi tiheä, ettei hajuhaittoja pääse syntymään. Koiranjätösastioiden kannattaa olla kannellisia. Koirapuistosuunnitelmissa

roska-astioiksi valittiin kannelliset 50 l:n koiranjätösastiat. Jos näyttää siltä, että astioiden koko ei ole riittävä ja ne täyttyvät nopeasti, voidaan harkita esimerkiksi Molok-syväkeräysastioiden asentamista.

Jotta käyttäjät voivat huolehtia omalta osaltaan puiston siisteydestä, tulee kunnan toimittaa puistoon lapiot koirien jätösten keräämiseksi. Lisäksi talviaikaan puisto kannattaa varustaa lumitöihin soveltuvalla lapiolla. Ilmoitustauluun on hyvä merkitä yhteystiedot kunnan ylläpitotahoon, jotta käyttäjät voivat ilmoittaa mahdollisista puiston ongelmakohdista, kuten porttien tai aitojen rikkoutumisesta. Käyttäjät voivat ilmoittaa kyseiseen numeroon esimerkiksi myös silloin, kun roska-astiat ovat täyttyneet.

Helsingin esimerkin mukaan myös Tyrnävän kunta voisi toimittaa välineitä keväisiin puiston siivoustalkoisiin. Talkoista voisi tiedottaa puiston ilmoitustaululla. Myös Tyrnävän koiraharrastajat ry voisi informoida jäseniään tulevista talkoista. Jotta koirapuisto pysyy viihtyisänä ja hygieenisenä, on niin kunnan kuin puiston käyttäjienkin sitouduttava omalta osaltaan puiston ylläpitotoimiin.

Kyselyssä monia koirattomia kuntalaisia puhutti teiden varsilla olevat koiranjätökset. Muun muassa järjestyslaki velvoittaa, ettei koiran ulosteita saa jättää ympäristöön hoidetulla alueella taajamassa. Ongelma kuitenkin on, ettei kunnan ylläpitämiä roska-astioita, joihin koirien kakkapussit voisi pudottaa, ole useinkaan tarpeeksi teiden varsilla. Roska-astioiden lisääminen vilkkaasti liikennöityjen teiden ja ulkoilureittien varsille edesauttaa osaltaan ympäristön siisteyttä. Olemassa on maatuviakin koirankakkapusseja, mutta käytännössä koiranjätökset pusseineen menevät sekajätteeseen. Oulun kaupungin arvion mukaan yhden koiranjätösastian ylläpito maksaa noin 420 euroa vuodessa. Jäteastiat tyhjennetään noin 1-2 kertaa kahdessa viikossa, kesäaikaan hajuhaittojen ehkäisemiseksi viikoittain. (Oulun kaupunki 2009, 15.) Koirien jätösten keräämisessä on myös kyse asenteesta ja viitseliäisyydestä. Valitettavasti osa koiranomistajista ei välttämättä kuitenkaan keräisi koiransa jätöksiä, vaikka roska-astioita olisikin riittävästi reitin varrella.

12 JOHTOPÄÄTÖKSET

Koirapuiston tarpeen selvittämisessä lähdetään liikkeelle koirien määrän arvioimisesta. Puiston mahdollinen käyttöaste määrittelee, onko puiston rakentaminen tietylle alueelle kannattavaa. Koska Tyrnävän kunta ei peri koiraveroa, koirien määrän arvioinnissa käytetään Kennelliiton arviota, jonka mukaan joka viidennellä asutokunnalla on koira. Asutokuntia on Kirkonkylällä 680, Murrossa 269 ja Temmeksellä 175. Näin ollen koiria on arvion mukaan Kirkonkylällä 136, Murrossa 54 ja Temmeksellä 35. Koirien määrän perusteella koirapuiston ensisijainen sijoituspaikka on Kirkonkylä.

Tyrnävän kunnan asukkaat osallistettiin koirapuistosuunnitteluun. Asukkaiden ehdottamat koirapuistojen sijainnit on käyty järjestelmällisesti läpi maastokierrosten sekä laaditun kriteeritaulukon avulla. Kirkonkylän Halameenmettä osoittautui soveltuvaksi kohteeksi koirapuistolle. Jos puisto rakennetaan kyseiselle alueelle, voidaan olettaa, että puistossa käy koiria ja koiranomistajia myös muualta Tyrnävältä. Tämän vuoksi on tärkeää varustaa koirapuisto parkkipaikalla tai vastaavasti osoittaa paikoitusalue puiston läheisyyteen.

Murrossa koirapuistoalueeksi soveltuisi Peuranniemen itäosa. Myös Harjulaakion alueet ovat sopivia keskeisen sijaintinsa ansiosta. Tällä hetkellä Harjulaakion saavutettavuus ei kuitenkaan ole erityisen hyvä alueen laajan kuntorataverkoston vuoksi, mutta mahdollisen koirapuiston sijainti voidaan huomioida tulevaisuudessa kaavoitusvaiheessa.

Temmeksen ehdotetuissa sijainneissa pääasiallinen ongelma oli maanomistuksessa. Osittain soveltuva alue koirapuistokäyttöön olisi kuitenkin Pekkalan alue Temmeksen kirkkotien varrella. Myös Temmeksellä koirapuiston sijainti voidaan tulevaisuudessa osoittaa kaavoitusvaiheessa.

Koiraharrastusalueeksi soveltuva sijainti Tyrnävällä on esimerkiksi Palkin alue Kirkonkylällä, jota parhaillaan kaavoitetaan hevosharrastukseen ja –elinkeinoon. Alueelle on mahdollista keskittää myös koiraharrastustoimintaa, jolloin synergiaetua voitaisiin hyödyntää kahden aktiivisen harrastajajoukon välillä.

Kriteeritaulukkoa voidaan käyttää jatkossakin apuna sijaintien arvioinnissa. Lisäksi Fingridin antama lausunto on voimassa viisi vuotta ja se antaa perustiedot, mikäli mahdollinen koirapuisto

suunnitellaan rakennettavaksi Kirkonkylän Lukkarinvainion tai Murron Simontaipaleen voimajohtoalueille.

Kyselyn perusteella koirapuistojen varustelutason toivotaan olevan perusluokkaa. Tärkeimmiksi puiston varusteiksi nousivat valaistus, penkit sekä erilaiset koirien aktiviteetit. Suunnitelmien luonnosvaiheessa pohdittiinkin mahdollisen agilitypuiston rakentamista. Puiston rakennuskustannukset nousisivat kuitenkin korkeiksi ja ilkeivallan mahdollisuus olisi myös vartioimattomalla alueella suuri, minkä vuoksi idea jätettiin ainakin toistaiseksi suunnitelmien ulkopuolelle.

Kunnat ottavat koko ajan enenevässä määrin huomioon koirat ja koiranomistajat alueiden suunnittelussa. Monet kaupungit ovat laatineet koirapalvelujen kehittämissuunnitelmia, joissa käsitellään muun muassa koirapuistojen ja – harrastusalueiden sekä koirille tarkoitettujen uimapaikkojen ja hiihtolatujen suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa.

Tässä opinnäytetyössä tehdyt koirapuistosuunnitelmat toimivat esimerkinomaisina tyyppisuunnitelmina Tyrnävän kunnalle. Suunnitelmissa esitetään perusperiaatteet kahden erilaisen puiston rakentamiselle. Ne toimivat apuvälineinä, kun mahdollisesta koirapuistosta aletaan tehdä tarkempia suunnitelmia. Suunnitelmissa on esimerkiksi esitetty kaksi muun muassa kustannuksiltaan erilaista vaihtoehtoa puiston aitamateriaaleiksi. Lisäksi opinnäytetyön kirjallisessa osiossa on käsitelty tärkeitä huomioon otettavia asioita koirapuiston suunnittelussa ja rakentamisessa.

Tämä opinnäytetyö antaa perustiedot koirapuiston suunnittelusta ja rakentamisesta sekä alustavan selvityksen mahdollisista koirapuistosijainneista Murrossa, Kirkonkylällä sekä Temmeksellä. Opinnäytetyö tarjoaa pohjan koirapuistohankkeen mahdollisille jatkotoimenpiteille Tyrnävän kunnassa.

13 POHDINTA

Opinnäytetyö Tyrnävän koirapuistoista lähti liikkeelle toukokuun 2011 lopulla. Kiinnostuin aiheesta, koska omistan koiran ja koiraharrastus kuuluu suurelta osin elämään. Koirapuistot olivat minulle paikkoina tuttuja, mutta niiden suunnittelusta tai rakentamisesta minulla ei ollut ennestään tietoa. Halu perehtyä asiaan ja oppia uutta saivat minut valitsemaan Tyrnävän kunnan tarjoaman koirapuistoaiheen opinnäytetyökseni.

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin kuitenkin vasta elokuussa 2011, jolloin pidettiin opinnäytetyön aloituspalaveri työn toimeksiantajan kanssa. Sen jälkeen työ lähtikin liikkeelle varsin ripeällä tahdilla. Ensimmäinen ohjausryhmän kokous pidettiin elokuun lopulla. Kokouksessa käytiin läpi opinnäytetyön sisältöä ja sovittiin yleisötilaisuuksien sekä maastokäyntien ajankohdat. Ensimmäinen yleisötilaisuus Murrossa suunniteltiin pidettäväksi heti syyskuun alussa.

Kysely on hyvä tapa kerätä tietoa nopeasti mutta sen heikkous on, ettei huomattuja epäkohtia voi enää jälkikäteen muuttaa. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää suunnitella kysely huolellisesti. Työn edetessä huomasin, että lomakkeessa olisi voinut olla tarkentavia kysymyksiä koiranomistajille esimerkiksi koirapuiston käytön syistä. Kyselyn laadinnan aikana tiedonhaku koirapuistoaiheesta oli kuitenkin vasta alussa, mikä asetti haasteita lomakkeen sisällön määrittämiselle. Mielestäni kyselytutkimuksessa kuitenkin saavutettiin sille asetettu tavoite, eli Tyrnävän kunnan asukkaiden osallistaminen koirapuistojen tarpeen, varustelutason sekä sijaintien kartoittamis- ja suunnittelutyöhön.

Koirapuistoaiheen tiimoilta pidettiin yhteensä kolme yleisötilaisuutta. Murron kyläillan yhteydessä pidetyssä koirapuistotilaisuudessa esittelin opinnäytetyöni suuremmalle yleisölle, mikä teki tilaisuuden luonteesta virallisen. Kirkonkylän tilaisuus pidettiin niin ikään Palkin kaavarungon suunnittelutilaisuuden yhteydessä. Osallistujia oli huomattavasti vähemmän ja kaikki istuivat saman pöydän ääressä, minkä vuoksi tilaisuus oli luonteeltaan vapaamuotoinen ja keskustelunomainen. Temmeksen yleisötilaisuuden oli tarkoitus keskittyä ainoastaan opinnäytetyöni aiheeseen. Odotin tilaisuutta kovasti, koska halusin päästä keskustelemaan enemmän tyrnäväläisten koiranomistajien kanssa koirapuistoaiheesta. Paikalle ei kuitenkaan valitettavasti saapunut yhtään osallistujaa.

Murron ja Kirkonkylän yleisötilaisuudet olivat erittäin opettavaisia. Sain lisää arvokasta kokemusta sekä esiintymisestä että kahden erilaisen tilaisuuden kulusta. Koska molemmissa tilaisuuksissa paikalla oli myös kunnan edustajia, sain mahdollisuuden seurata miten yhteistyö kunnan ja asukkaiden välillä toimii.

Ohjausryhmän kokouksia pidettiin yhteensä kolme kappaletta, mikä oli mielestäni riittävä työn kannalta. Kokouksissa tarkasteltiin opinnäytetyön etenemistä ja tehtiin jatkosuunnitelmia. Voidaan sanoa, että opinnäytetyö eli vahvasti koko prosessin ajan. Esimerkiksi idea sijaintien tarkasteluun myös koiraharrastusalueiden näkökulmasta tuli mukaan opinnäytetyöhön vasta myöhemmässä vaiheessa. Yhteistyö ohjausryhmän jäsenten välillä toimi erittäin hyvin. Säännölliset ja tarpeeksi usein järjestettävät kokoukset ovat mielestäni erittäin tärkeässä roolissa varsinkin opiskelijan kannalta tarkasteltuna. Ohjausryhmän kokoukset kehittivätkin taitojani toimia yhteistyössä eri tahojen edustajien kanssa.

Opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan mielestäni varsin monipuolinen ja mielenkiintoinen. Opinnäytetyö oli haastava ja antoisa mutta ennen kaikkea erittäin opettavainen prosessi.

Lopuksi haluan kiittää ohjausryhmän jäseniä sekä muita opinnäytetyöprosessissa mukana olleita henkilöitä ja tahoja.

LÄHTEET

Asukaskeskeisiä suunnittelumenetelmiä kylien kehittämiseen. Kuikka, N. (toim.) Asu kylässä!-hanke. Pohjois-Suomen maantieteellisen seuran ja Oulun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja. Nordia tiedonantoja 3/2004. Oulu: Multiprint Oy.

Bäcklund, P. 2000. Koiria ja koiraihmiä. Selvitys koira-aitausten käytöstä Helsingissä. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2000:4.

Degerlund, M. 2002. Byggande av hundpark. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maisemasuunnittelun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Eerola, T. 2012. 5 x 50 000 pentua = enemmän koiria kuin koskaan ennen. Koiramme 116 (1-2), 10.

Järjestyslaki 27.6.2003/612.

Jätelaki 3.12.1993/1072.

Koira kuntalaisena - Opas kunnille ja koiranomistajille. 2007. Suomen Kennelliitto. Hakupäivä 7.2.2012 http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/FB76F2BF-F1BD-4592-9E7B-4157EC9D27FC/0/2582011_Koira_kuntalaisena.pdf.

Metsästyslaki 28.6.1993/615.

Naapurina voimajohto, Fingrid. Esite. (Ei julkaisupaikkaa, julkaisijaa eikä julkaisuaikaa).

Oja, H. 14.2.2012. Koirapuiston rakentaminen Fingridin voimajohtojen läheisyyteen Tyrnävällä. Lausunto. Tekijän hallussa.

Oulun kaupunki. 2009. Koirapalvelujen kehittämissuunnitelma. Hakupäivä 2.2.2012

http://www.ouka.fi/tekninen/suunnitelmat/Nayta_Liite.asp?ID=1700&Liite=Koirapalvelut_aitaukset_0303_netti.pdf.

Oulun seudun karttapalvelu. Karttatie. Oulun kaupunki. Tekninen keskus. Hakupäivä 27.3.2012
<http://kartta.ouka.fi/>.

Pirkola, K., hallituksen sihteeri, Tyrnävän koiraharrastajat ry. 2011. Keskustelu 31.8.2011.
Tyrnävän kunnantalo.

Rikoslaki 19.12.1889/39.

Sievänen, T. & Neuvonen, M. 2011. Luonnon virkistyskäyttö 2010. Metlan työraportteja 212.
Hakupäivä 5.2.2012 <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2011/mwp212.pdf>.

Suomen Kennelliitto. 2012. Kennelliitto. Hakupäivä 1.2.2012
<http://www.kennelliitto.fi/FI/kennelliitto/etusivu.htm>.

Tyrnävän kunnan kiinteistörekisteri. Päivitetty 03/2011. Luettu 24.11.2011.

Viheralueiden hoito VHT'05. 2005. Eskolainen, M. (toim.) Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 32.
Tampere: Tammer-Paino Oy.

LIITTEET

LIITE 1	Kyselylomake koirapuistojen tarpeesta ja sijainnista
LIITE 2	Kyselyn tulokset
LIITE 3	Ehdotetut sijainnit kylittäin
LIITE 4	Kriteerit ja pisteytys
LIITE 5	Soveltuvat sijainnit: Kirkonkylä ja Murto
LIITE 6	Merkkien selitykset
LIITE 7	Koirapuistosuunnitelma 1
LIITE 8	Koirapuistosuunnitelma 2

KYSELYLOMAKE KOIRAPUISTOJEN TARPEESTA JA SIJAINNISTA LIITE1

KYSELY KOIRAPUISTOJEN TARPEESTA JA SIJAINNISTA TYRNÄVÄLLÄ

Opiskelen Oulun ammattikorkeakoulussa luonnonvara-alan yksikössä maisemasuunnittelun koulutusohjelmassa hortonomiksi. Tämä kyselylomake on osa opinnäytetyötäni ”Koirapuistojen kehittämissuunnitelma Tyrnävän kunnalle”.

Kyselyn avulla selvitetään Tyrnävän kunnan asukkaiden mielipiteitä koirapuistoista ja niiden mahdollisista sijainneista. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu anonyymisti.

Kyselylomake sisältää kysymyssarakkeet sekä kartan, johon vastaajat voivat merkitä mielestään sopivan sijainnin koirapuistolle. Vaihtoehtokysymyksissä sopiva vastaus ympyröidään.

---

1. Omistatko koiran?

Kyllä

En

2. Oletko käynyt koirapuistossa / onko koirapuisto paikkana tuttu?

Kyllä

Ei

3. Jos et omista koiraa, mitä Sinulle tulee mieleen koirapuistoista? Mitä asioita pidät tärkeänä ohikulkijan / asukkaan näkökulmasta katsottuna?

---

4. Koiranomistajille: Käyttäisitkö koirapuistoa, jos siihen olisi mahdollisuus?

Kyllä

En

5. Ympyröi ne ominaisuudet, jotka ovat mielestäsi tärkeitä koirapuistossa:

Penkit

Autojen pysäköintimahdollisuus
puiston yhteydessä

Katos

Puiston saavutettavuus kävelleen

Valaistus

Koirien aktiviteetit (esim. erilaiset
esteet)

Erillinen aitaus isoille ja pienille
koirille

Ilmoitustaulu

Muuta, mitä? _____
_____
_____

6. Merkitse karttaan mielestäsi hyvä sijainti koirapuistolle

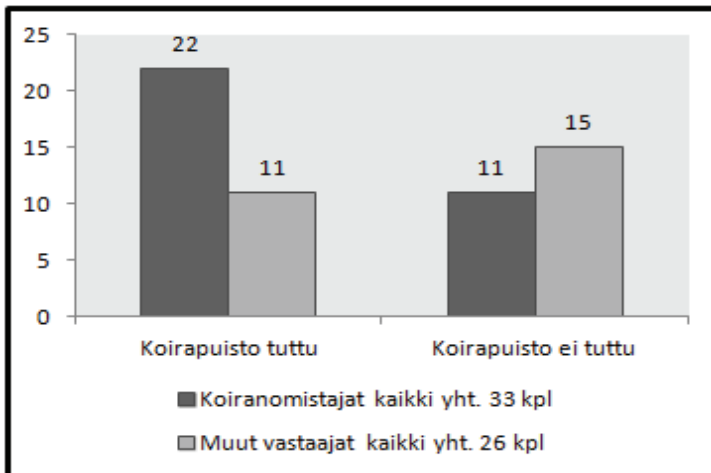
Tähän voit halutessasi kommentoida esimerkiksi sijaintia tai kertoa ideoita, kokemuksia tms koirapuistoihin liittyen.

_____
_____
_____
_____
_____

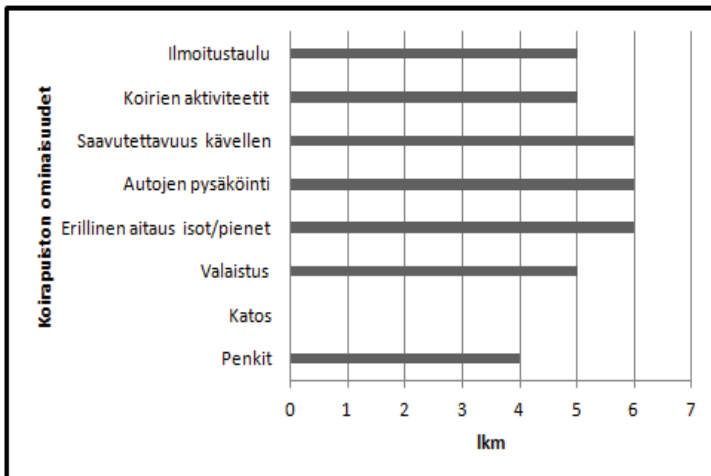
KIITOS!

Nina Kelahaara

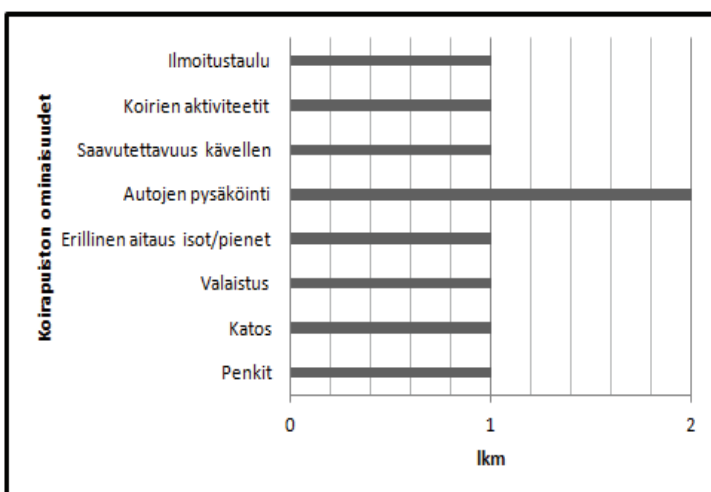
Suljetut kysymykset

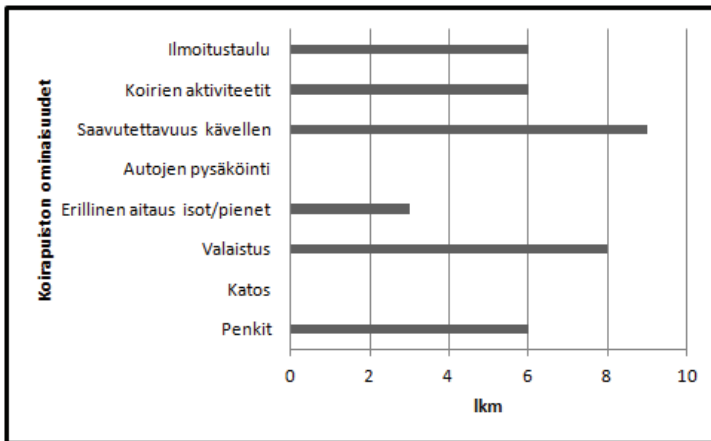
Koirapuiston tunnettavuus

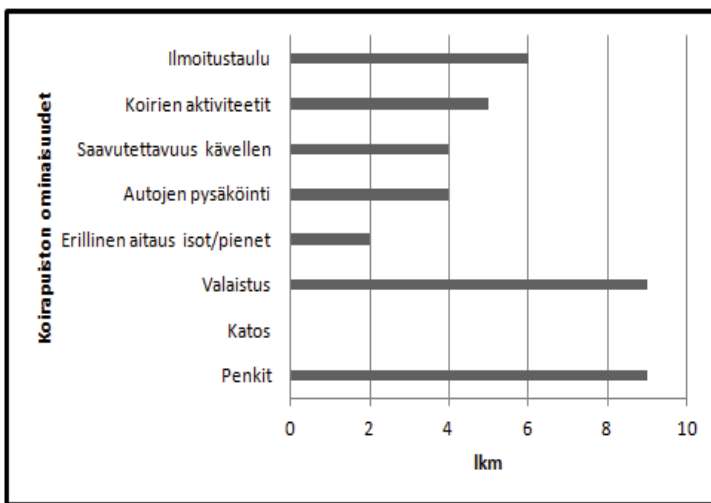
Koirapuiston ominaisuudet, Kirkonkylä koiranomistajat

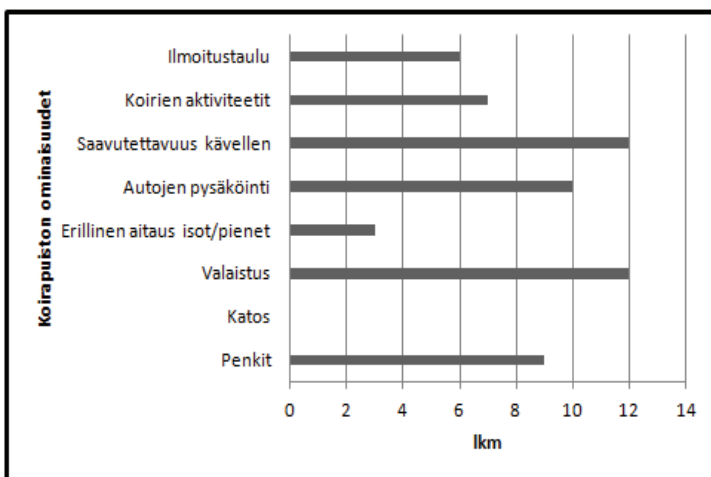
Koirapuiston ominaisuudet, Kirkonkylä muut vastaajat

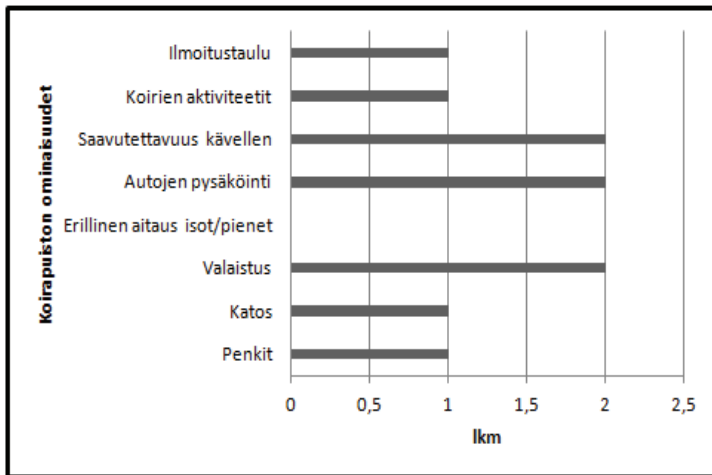
Koirapuiston ominaisuudet, Murto koiranomistajat

Koirapuiston ominaisuudet, Murto muut vastaajat

Koirapuiston ominaisuudet, Temmes koiranomistajat

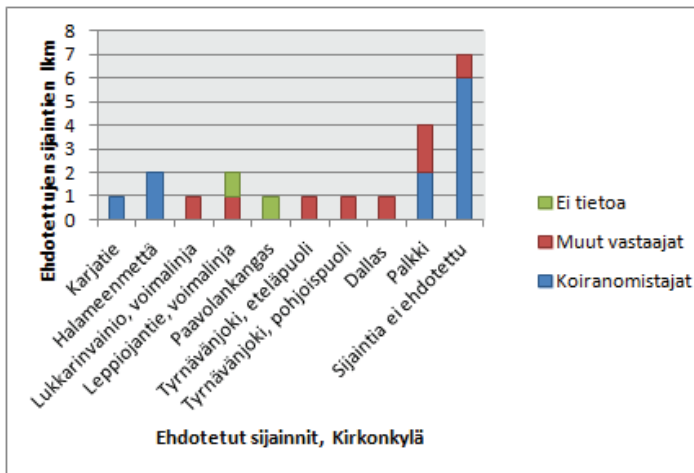

Koirapuiston ominaisuudet, Temmes muut vastaajat

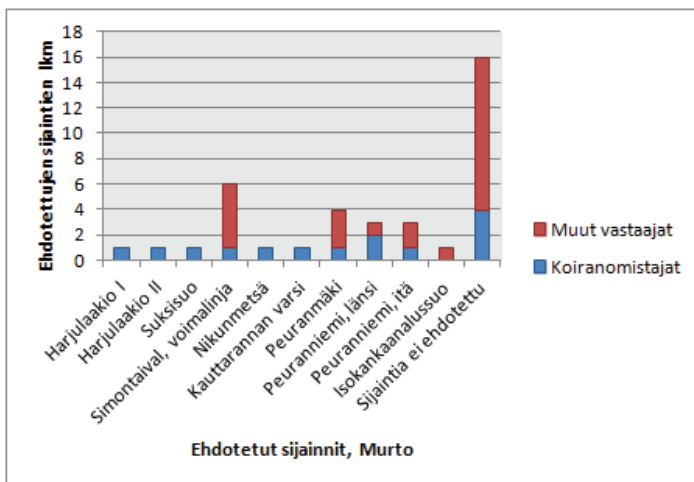

EHDOTETUT SIJAINNIT KYLITTÄIN

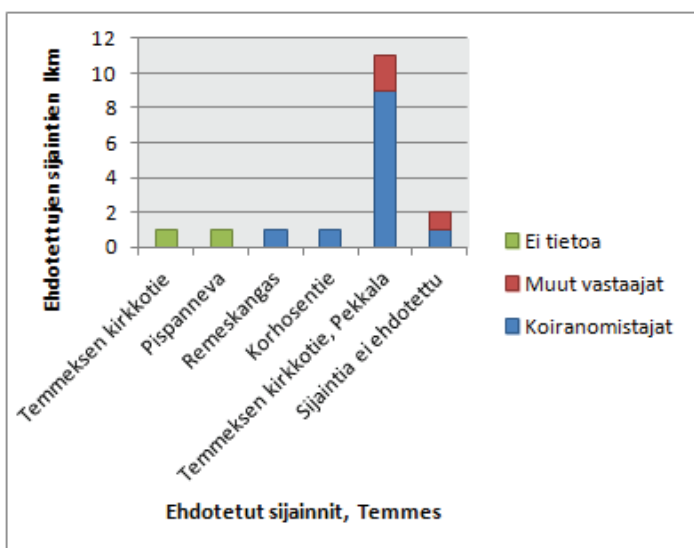
LIITE 3

Kaikki ehdotetut sijainnit, Kirkonkylä

Kaikki ehdotetut sijainnit, Murto

Kaikki ehdotetut sijainnit, Temmes

KIRKONKYLÄ: koirapuisto/koiraharrastusalue

1.Karjatien varsi

1.- / - maanomistus Tyrnävän seurakunta

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.+ / -

6.Keskeinen sijainti, alue helposti saavutettavissa niin jalan kuin autolla. Vieressä EH hautausmaa-alue. Liian pieni alue koiraharrastuskäyttöön.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

2.Halameenmettä

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.+ / -

6.VL lähivirkistysalue, asemakaavassa varattu alue VK leikkipuisto ja VU urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Ympärillä asutusta. Autolla pääsee alueen välittömään läheisyyteen mutta paikoitus selvitettävä, kohtuullisen kävelymatkan päässä. Liian pieni alue koiraharrastuskäyttöön. **Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –**

3.Voimalinjat, Lukkarinvainio Tupostien molemmin puolin

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.- / -

6.Tien molemmin puolin MA maisemallisesti arvokas peltoalue. Asemakaavassa varattu alue AP-1 asuintalojen korttelialueeksi Fyrsteninkujan puolella. Toisella puolen peltoaukea, joka ei paras mahdollinen maasto/ympäristö koirapuistolle tai -harrastusalueelle.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

4.Leppiojantie – Mäläskänsuora peltoalue

1.- / - yksityisen maanomistus

2.- / -

3.- / -

4.+ / +

5.+ / -

6.Kaavan ulkopuolella. Yksityisen omistuksessa oleva MA maisemallisesti arvokas peltoalue, joka ei paras mahdollinen maasto/ympäristö koirapuistolle tai -harrastusalueelle. Kirkonkylän

osayleiskaavassa alueella kaksi AM maatilojen talouskeskusten aluetta, joilla merkintä pe perunatuotannon suuryksikön vaikutusalue (säde 200m). Asemakaavassa lähistölle varattu alueita TVY (teollisuus ja varastorakennukset), KTY (toimitilarakennukset), KL-1 (liikerakennukset). **Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -**

5.Paavolankangas

1.- / -yksityisen maanomistus

2.- / -

3.- / -

4.+ / +

5.+ / -

6.Kaavan ulkopuolella. Yksityisen omistuksessa oleva MA maisemallisesti arvokas peltoalue, joka ei paras mahdollinen maasto/ympäristö koirapuistolle tai -harrastusalueelle. Kauempana asutuksesta, kävelymatkan ulkopuolella. Kirkonkylän osayleiskaavassa merkintä MA/APres yhdyskuntarakenteen mahdollinen laajenemisaalue.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

6.Tyrnävänjoenvarsi, eteläpuoli

1.- / -yksityisen maanomistus

2.- / -

3.+ / +

4.+ / -

5.+ / -

6.Kaavan ulkopuolella. Alue yksityisen omistuksessa. Saavutettavuus hyvä. Alueen läpi menee jalankulkuväylä, autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen, paikoitusmahdollisuus lähialueelle selvitettävä.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

7.Tyrnävänjoenvarsi, pohjoispuoli

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / -

5.- / -

6.Asutus lähellä. Vanha merkintä P puistoalue ja UL ohjeellinen leikkikenttä. Saavutettavuus ok, autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen, paikoitusmahdollisuus lähialueelle selvitettävä. Liian pieni koirapuiston tai -harrastusalueen tarpeisiin.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

8.Dallas

1.- / - yksityisen maanomistus

2.- / -

3.+ / 3

4.+ / +

5.+ / -

6.Kaavan ulkopuolella. Alue yksityisen omistuksessa. Alueelle pääsee autolla mutta tie loppuu

asutusalueelle ja pyörätiehen. Alueen ympärillä peltoa. Kirkonkylän osayleiskaavassa merkintä Apres yhdyskuntarakenteen mahdollinen laajenemisaalue.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

9.Palkki

1.+ / +

2.- / -

3.- / +

4.+ / +

5.+ / +

6.Kaavan ulkopuolella, kaavarunkoalue hevosharrastukseen ja -elinkeinoon. Laaja alue, saavutettavuus autolla hyvä. Kauempana asutuskeskittymästä, sijainti ei kovin keskeinen, joten kävelymatka Kirkonkylän pohjoisosista pitkä.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi +

10.Mikkolantien varsi

1.+ / +

2.- / -

3.- / +

4.+ / +

5.+ / +

6.Laaja metsäalue, hyvä saavutettavuus autolla. Kauempana asutuskeskittymästä, sijainti ei kovin keskeinen, joten kävelymatka muualta Kirkonkylältä pitkä. Mikkolantie jatkuu pitkälle pyörätienä. **Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi +**

MURTO: koirapuisto/koiraharrastusalue

1.Harjulaakio I

1.+ / +

2.+ / +

3.- / -

4.+ / -

5.+ / -

6. Asemakaavassa VL/s lähivirkistysalue, jossa ympäristö säilytetään. Huomioitava läheinen asutus sekä liikerakennusten ja yleisten rakennusten korttelialue. Alueella risteilee osittain valaistu kuntorata, joka talvisin hiihtolatuna (jk/hi) – näin ollen talvella alue ei saavutettavissa kävellen eikä huoltoajoneuvolla. Koska alueella on laaja kuntorataverkosto, ei siellä ole riittävästi tilaa koirapuiston tai koiraharrastusalueen tarpeisiin. Autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen, joten paikoitustila tulisi selvittää.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

2. Harjulaakio II

1.+ / +

2.+ / +

3.- / -

4.- / -

5.+ / -

6. Asemakaavassa VR/s retkeily- ja ulkoilualue, jossa ympäristö säilytetään. Alueella risteilee osittain valaistu kuntorata, joka talvisin hiihtolatuksi (jk/hi) – näin ollen talvella alue ei saavutettavissa näitä reittejä pitkin kävellen eikä huoltoajoneuvolla. Autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen, joten paikoitustila tulisi selvittää. Sijainti keskeinen. Liian pieni alue koiraharrastuskäyttöön. Murto-Ojakylä osayleiskaavassa alueen läpi merkitty uusi kevyen liikenteen reitti Suksisuon uudelle asuinalueelle. Koirapuiston voisi mahdollisesti huomioida kaavoituksessa.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

3.Suksisuo

1.+ / +

2.+ / +

3.- / -

4.- / -

5.+ / -

6.Kaavan ulkopuolella. Alueelle menee kuntopolku, joka talvisin hiihtolatuksi – näin ollen talvella alue ei saavutettavissa kävellen eikä huoltoajoneuvolla. Autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen tai lähiympäristöön, paikoitus selvittettävä. Murto-Ojakylä osayleiskaavassa alueelle merkitty uusi asuinalue.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

4.Voimalinjat, Simontaival

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.-, + riippuen lopullisesta sijainnista / -

6.Sijainti voimalinjojen alla, alueella vettä. Voimalinjat: johdot 400kV. Alueelle pääpiirteittäin hyvät kulkuyhteydet autolla ja kävellen. Tilaa paikoitukselle Simontaipaleen varrella. Alue osittain kapea ja molemmin puolin asutuksen rajaama, alueella lisäksi laajojakin vesialueita. Lisäselvitys tarpeen. Voimalinja-alueelle rakennettaessa on tehtävä lausuntopyyntö Fingrid Oy:lle.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön tietyin aluein - / +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

5.Nikunmetsä

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.- / -

6.VL/s, lähivirkistysalue, jossa ympäristö säilytetään. Alueelle hyvät kulkuyhteydet autolla ja kävellen. Paikoitus selvittettävä. Alueen läpi risteilee pyöräteitä. Metsäalueen ympärillä asutusta – liian pieni koirapuiston tarpeisiin.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

6.Kaution varsi välillä Särkkäranta - Muinaisranta

1.+ / +

- 2.+ / +
- 3.+ / +
- 4.+ / +
- 5.- / -

6.VL/s lähivirkistysalue, jossa ympäristö säilytetään. Alueelle hyvät kulkuyhteydet autolla ja kävellen. Paikoitus selvitettävä. Alueen läpi menee pyöriteitä. Asutuksen ympäröimä metsäalue – liian pieni koirapuiston tarpeisiin.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

7.Peuranmäki

- 1.+ / +
- 2.- / -
- 3.- / +
- 4.+ / +
- 5.+ / +

6.VR retkeily- ja ulkoilualue. Alueella virallinen uimaranta, joka ei kuitenkaan kovin suosittu. Laaja metsäalue, jonne pääsee autolla. Tilaa myös paikoitukselle. Kauempana asutuskeskittymästä. Alueelle menee valaisematon metsätie, joten valaistusta ei ole helppo vetää alueelle.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön - / Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi +

8.Peuranniemen varsi – länsipuoli

- 1.+ / +
- 2.+ / +
- 3.+ / +
- 4.+ / +
- 5.- / -

6.VL/s lähivirkistysalue, jossa ympäristö säilytetään. Alueelle hyvät kulkuyhteydet autolla, kohtuullisen kävelymatkan päässä. Kapea metsäalue, jonka läpi menee tie ja jota rajaavat vesialue Peuransalmi ja asutus - liian pieni koirapuiston tarpeisiin.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi –

9.Peuranniemen varsi – itäpuoli

- 1.+ / +
- 2.+ / +
- 3.+ / +
- 4.+ / +
- 5.+ / +

6.Kaavassa VL/s lähivirkistysalue, jossa ympäristö säilytetään. Alueelle hyvät kulkuyhteydet autolla, kohtuullisen kävelymatkan päässä. Tilaa autopaikoitukselle. Alueen läpi menee tie (JK/MT). Laaja metsäalue, asutus kauempana.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi +

10.Isokankaanalussuo

- 1.+ / +
- 2.- / -
- 3.+ / +

4.- / -

5.+ / +

6.Alueelle menee tie (JK/MT). Autolla ei pääse kohteen välittömään läheisyyteen tai lähiympäristöön. Paikotusmahdollisuutta ei lähiympäristössä. Metsäalue sijaitsee Peuranjuoman pohjoispuolella. Kohtuullisen kävelymatkan päässä mutta syrjässä.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

TEMMES: koirapuisto/koiraharrastusalue

1.Temmeksen Kirkkotien varsi

1.- / - yksityisen maanomistus

2.+ / +

3.- / +

4.+ / +

5.+ / +

6.Kaavan ulkopuolella. Yksityisen omistama laaja peltoalue. Kauempana asutuskeskittymästä, sijainti ei kovin keskeinen, joten kävelymatka Temmeksen keskustasta pitkä. Tien toisella puolella on kirkko ja hautausmaa.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi +

2.Pispanneva

1.- / -yksityisen maanomistus

2.- / -

3.- / -

4.- / -

5.+ / +

6.Yksityisen omistama maa-alue kuntopolun varressa, alueelle menee valaisematon metsätie. Syrjäinen sijainti.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

3.Remeskangas

1.+ / +

2.+ / +

3.+ / +

4.+ / +

5.- / -

6.VP puisto, asemakaavassa varattu alue VK leikkipuisto Sijainti asuintalojen välissä. Liian pieni alue koirapuiston ja -harrastusalueen tarpeisiin.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

4.Korhosentie

1.- / - yksityisen maanomistus

2.- / -

3.- / -

4.- / -

5.+ / +

6. Temmeksen seurakunnan omistama maa-alue. Alueelle menee kapea valaisematon metsätie. Laaja metsäalue syrjässä.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön -, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

5. Temmeksen kirkkotie, Pekkala

1.+ / +

2.+ / +

3.- / +

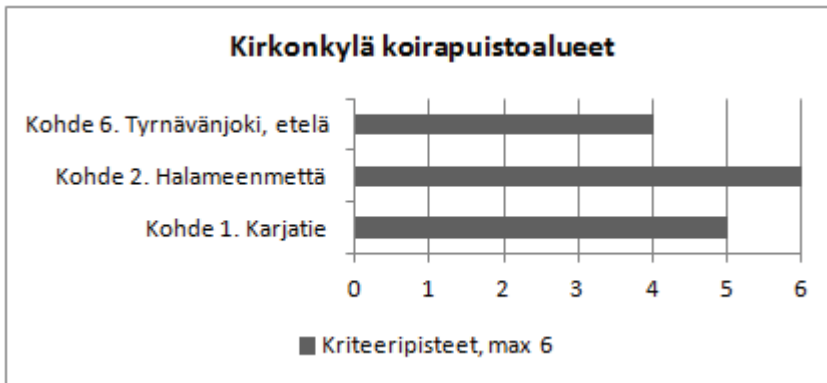
4.+ / +

5.+ / -

6. Hyvä saavutettavuus autolla. Kauempana asutuskeskittymästä, sijainti ei kovin keskeinen, joten kävelymatka Temmeksen keskustasta pitkä. Alue metsikköä. Liian pieni koiraharrastusalueen tarpeisiin. Osittain soveltuva koirapuistokäyttöön.

Soveltuvuus koirapuistokäyttöön +, Soveltuvuus koiraharrastusalueeksi -

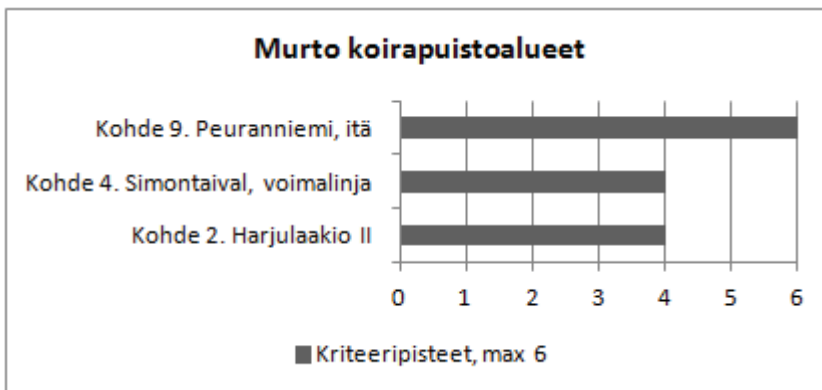

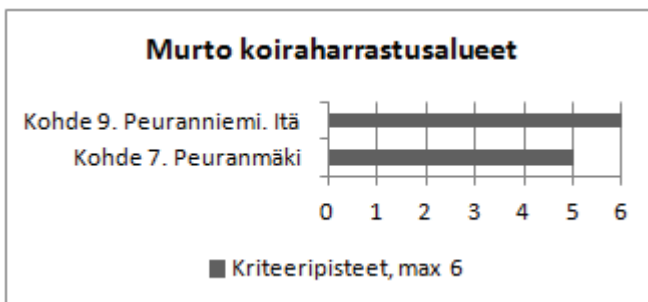
Kirkonkylän koirapuistoalueet (kohteet 6 ja 1 yksityisen maanomistus)

Kirkonkylän koiraharrastusalueet

Murron koirapuistoalueet

Murron koiraharrastusalueet

MERKINNÄT

Sekajäteastia

Koiranjätösastia

Pussiautomaatti

Valaisin

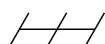
Huoltoportti, leveys 3 m

Käyntiportti, leveys 1 m

Penkki

Pyöräteline, 3-paikkainen

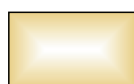
Katos

Ilmoitustaulu

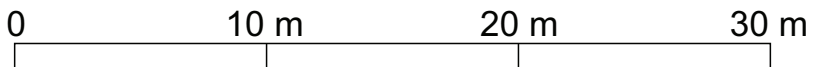
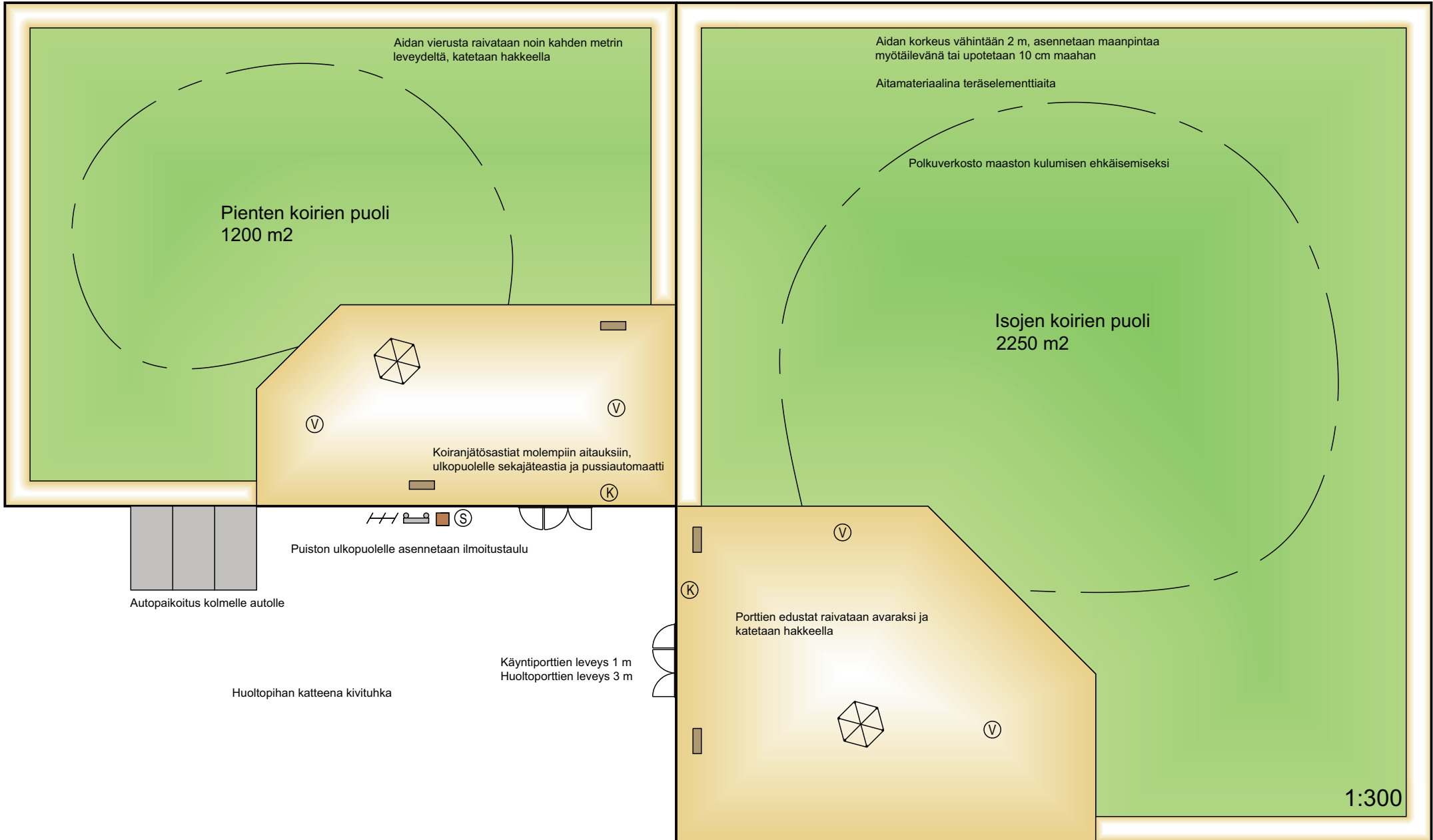

Oleva luonnonmaasto

Hakekate

KOIRAPUISTO 1
 KAKSIOSAINEN, KOKONAISPINTA-ALA 3450 M²

KOIRAPUISTO 2

YKSIOSAINEN, KOKONAISPINTA-ALA 3000 M²

